

**CONSTITUȚIA
REPUBLICII FINLANDA**

FI

CONSTITUȚIA REPUBLICII FINLANDA

Prezentare generală

Conf. univ. dr. Silviu Gabriel BARBU

1. Scurt istoric

În istoria sa, Finlanda a fost multă vreme, până la începutul secolului al XIX-lea, parte a Regatului Suediei, fiind cucerită de Imperiul Rus în anul 1808. La scurt timp după Revoluția Bolșevică, din octombrie 1917, Finlanda și-a declarat independența, în 6 decembrie 1917, adoptând prima Lege Constituțională în anul 1919. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Finlanda a fost implicată în trei războaie de apărare, mai întâi împotriva URSS (Războiul de Iarnă, 1939–1940, respectiv războiul antisovietic din perioada 1941–1944), apoi războiul Laponiei împotriva Germaniei naziste (1944–1945). După război, Finlanda a aderat la ONU (în 1955), apoi la OECD (în 1969). La finalul anilor '80 statul finlandez și-a liberalizat economia, a aderat la Uniunea Europeană în 1995 și la zona euro în 1999, toate aceste transformări constituind premisele adoptării unei noi Constituții, care să reflecte noile realități.

Actuala Constituție a Finlandei a fost adoptată în 1999 și a intrat în vigoare la 1 martie 2000, având la bază patru acte constituționale mai vechi: Legea Constituțională a Finlandei (din 1919), Legea privind Parlamentul (din 1928) și două legi ale responsabilităților ministeriale (din 1922) care dau dreptul parlamentarilor de a inspecta activitatea membrilor Consiliului de Stat, a Cancelarului Justiției și a funcționarilor parlamentari. Constituția actuală reiterează un important principiu de drept constituțional consacrat în Legea Constituțională din 1919: „puterea suverană aparține poporului”.

De asemenea, această Constituție consacră faptul că Finlanda este o democrație parlamentară, Parlamentul constituind autoritatea legiuitoare, iar funcția de Prim-ministru (șeful Executivului) este cea mai influentă funcție publică, asigurând conducerea executivă a statului.

Constituția, în forma sa actuală, a intrat în vigoare la 1 martie 2000 și a fost modificată ultima oară în anul 2011, revizuirea intrând în vigoare la data de 1 ianuarie 2012. Sub aspectul sistematizării, Constituția Finlandei este compusă din 13 capitole și 131 de secțiuni (acestea din urmă având așezarea în pagină similară cu articolele din alte legi fundamentale).

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Potrivit primei dispoziții din textul constituțional, Finlanda este republică suverană. De asemenea, din maniera de redactare a regulilor privind modul în care

interacționează principalele autorități statale, rezultă caracterul parlamentar al acestei republici. De remarcat, faptul că, în istoria sa republicană, Finlanda a trecut de la statutul de republică prezidențială la acela de republică parlamentară, apreciindu-se că aceasta din urmă răspunde mult mai bine exigențelor democrației.

Cele trei puteri clasice din statul finlandez sunt delimitate expres de Constituție. Astfel, puterea legislativă este exercitată de Parlamentul unicameral ce are puteri decizionale și în materie de finanțe ale statului. Puterea executivă este exercitată de Președintele Republicii și de Guvernul ai cărui membri beneficiază de încrederea acordată de Parlament. Puterea judecătorească este exercitată de instanțe judecătorești independente, Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă fiind cele mai înalte instanțe.

Parlamentul este format din 200 de membri numiți „reprezentanți”, care sunt aleși pentru un mandat de patru ani. În cadrul Parlamentului funcționează Consiliul Președintelui, format din Președintele Parlamentului și cei doi vicepreședinți ai acestuia, toți cei menționați anterior fiind aleși pentru fiecare sesiune parlamentară. Tot din Consiliul Președintelui fac parte și președinții comisiilor parlamentare. Constituția Finlandei prevede că este eligibilă pentru funcția de reprezentant orice persoană cu drept de vot și care nu se află sub tutelă. Cu toate acestea, Legea fundamentală conține și unele incompatibilități, în acest sens fiind stabilit că nu poate fi ales membru al Parlamentului un militar aflat în serviciul activ, Cancelarul de Justiție al Guvernului, Avocatul Poporului, membrii Curții Supreme de Justiție sau ai Curții Supreme Administrative și nici Procurorul General.

Mandatul unui membru al Parlamentului se suspendă pe perioada în care deputatul este membru al Parlamentului European sau în timpul în care își desfășoară stagiul militar. În această perioadă, deputatul este înlocuit de un supleant. În cazul în care un deputat își neglijează în mod repetat și grav îndeplinirea îndatoririlor ce îi revin, Parlamentul, după obținerea avizului Comisiei pentru drept constituțional, poate cere revocarea mandatului acestuia, cu votul a cel puțin două treimi dintre membrii prezenți la vot. Mandatul unui deputat poate înceta și în cazul în care acesta a fost condamnat la închisoare pentru o infracțiune săvârșită cu intenție sau i s-a aplicat o pedeapsă pentru comiterea unei infracțiuni electorale.

Parlamentul alege administratorii însărcinați cu supravegherea organizării și a activităților Institutului de Asigurări Sociale, conform reglementărilor legale specifice. De asemenea, Parlamentul alege, pentru un mandat de patru ani, un Avocat al Poporului și doi adjuncți ai Avocatului Poporului, care trebuie să fie, conform dispozițiilor din Legea fundamentală, juriști eminenți.

Parlamentul finlandez exercită un veritabil control asupra Guvernului prin instrumente precum interpelări, moțiuni de cenzură, întrebări, rapoarte ale Guvernului înaintate Parlamentului, precum și dreptul acestuia din urmă de a primi, din partea Guvernului, informațiile necesare pentru analizarea problemelor supuse atenției Legislativului.

Tot Parlamentul este cel care adoptă bugetul de stat pentru fiecare an bugetar în parte, acesta fiind publicat în Monitorul Oficial al Finlandei. Bugetul de

stat este adoptat de Parlament în sesiune plenară, într-o singură lectură, după ce Comisia pentru finanțe a Parlamentului și-a prezentat raportul care a fost considerat pertinent. Dacă publicarea bugetului de stat are loc după începutul noului exercițiu bugetar, propunerea de buget a Guvernului se va aplica precum un buget provizoriu, în modul decis de Parlament.

Procedura de dizolvare a Parlamentului presupune o propunere motivată adresată Președintelui de către Prim-ministru, urmată de audierea grupurilor parlamentare. După aceasta, Președintele poate ordona organizarea de alegeri parlamentare extraordinare.

Președintele Republicii este ales prin vot direct, în urma unui sau a două tururi, pentru un mandat de șase ani, aceeași persoană putând deține cea mai înaltă funcție din statul finlandez pentru cel mult două mandate. Acesta numește Premierul, precum și Guvernul în întregime, ia decizii la nivelul Guvernului în baza moțiunilor pe care cel din urmă le propune, dar și decizii privind numirile militare și aspectele legate de Cabinetul Președintelui Republicii. De asemenea, șeful statului numește un Cancelar de Justiție și un Cancelar de Justiție adjunct, ambii fiind atașați Guvernului, ca funcții dependente de Guvern. Președintele are și rol de coordonare a Guvernului.

Guvernul este alcătuit din Prim-ministru și miniștrii din echipa sa guvernamentală. Aceștia răspund în fața Parlamentului pentru faptele comise în exercițiul funcției lor și care au legătură cu serviciul. După alegerile parlamentare, partidele negociază formarea unui nou cabinet care trebuie aprobat cu majoritate simplă în Parlament. Cabinetul poate fi îndepărtat în urma retragerii votului de încredere din partea Parlamentului. De asemenea, Guvernul inițiază majoritatea legilor dezbătute și votate de Parlament.

Prim-ministrul este ales de către Parlament, urmând a fi numit în funcție de Președinte care, de asemenea, numește și ceilalți miniștri, în conformitate cu propunerile formulate de Prim-ministru. Guvernul are obligația constituțională de a transmite Parlamentului, fără întârziere, programul său, sub forma unei declarații. Aceeași procedură trebuie respectată și în situația în care componența Guvernului este modificată în mod esențial.

În cazul în care nu mai beneficiază de încrederea Parlamentului, fapt ce se reflectă prin vot, Guvernul ca entitate (sau un ministru privit individual) poate fi demis de către Președinte, chiar și atunci când nu se formulează nicio cerere în acest sens.

Guvernul pune în aplicare deciziile Președintelui, în timp ce Prim-ministrul conduce activitatea Guvernului, supraveghează pregătirea și analiza tuturor subiectelor care sunt incluse în mandatul Guvernului, prezidează ședințele plenare ale Guvernului și reprezintă Finlanda în Consiliul European și în alte activități întreprinse în cadrul Uniunii Europene, cu excepția cazului în care Guvernul decide altfel. După aderarea la Uniunea Europeană, în anul 1995, au existat dispute între șeful statului și Premier privind reprezentarea Finlandei la Consiliul European, tranșate în cele din urmă în favoarea Prim-ministrului, în esență pe baza argumentului că

șeful Guvernului implementează măsurile asumate la ședințele Consiliului European, ținând cont de atribuțiile Guvernului și de cele ale Președintelui.

3. Puterea judecătorească

Conform Constituției Finlandei, instanțele judecătorești cu competențe generale sunt Curtea Supremă, Curțile de Apel și instanțele teritoriale, fără să aibă atribuții în materia contenciosului administrativ. Curtea Supremă Administrativă și instanțele administrative regionale constituie instanțe judecătorești cu competențe generale în materie de contencios administrativ, care funcționează ca sistem paralel cu acela al instanțelor de drept comun menționate mai sus. Normele, regulile referitoare la modul de organizare și de funcționare a instanțelor judecătorești specializate se stabilesc prin lege.

Legea fundamentală a Finlandei consacră, sub aspectul statutului profesional și al carierei în magistratură, principiul inamovibilității judecătorilor și regula de numire a acestora de către șeful statului.

Curtea Supremă este instanța de ultim grad care administrează justiția în cauzele civile, comerciale și penale, iar Curtea Supremă Administrativă realizează aceeași funcție în materia contenciosului administrativ. Ele sunt alcătuite din Președintele Curții (fiecăreia în parte) și un număr de judecători stabilit prin lege. Ambele pot înainta Guvernului propuneri de inițiere a unor măsuri legislative, de adoptare a unor legi cu incidență și de interes pentru buna funcționare a sistemului judiciar.

Sistemul de instanțe cuprinde și Înalta Curte de Punere sub Acuzare, competentă să judece acuzațiile aduse unui membru al Guvernului, Cancelarului de Justiție, Avocatului Poporului al Parlamentului sau unui membru al Curții Supreme de Justiție sau al Curții Supreme Administrative, pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor. Înalta Curte de Punere sub Acuzare este alcătuită din Președintele Curții Supreme care prezidează completul de judecată, dar și din Președintele Curții Supreme Administrative, trei președinți de curți de apel cu cea mai mare vechime în funcție și cinci membri aleși de Parlament pentru un mandat de patru ani. Aceasta constituie o instanță de cel mai înalt rang, cu atribuții limitate, stabilite pe criteriul funcției înalte în stat deținute de persoanele care urmează a fi judecate.

Procurorul General conduce Ministerul Public, fiind numit de către Președintele Republicii. Procurorii au, în esență, atribuții de instrumentare a dosarelor penale, de administrare a probelor în cauzele penale în vederea aflării adevărului, de susținere a funcției de acuzare în fața instanțelor de judecată, de veghere la respectarea generală a legalității în stat.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Republica Finlanda este divizată în municipalități a căror administrație are ca fundament autonomia locală. Aceste municipalități au dreptul de a percepe

impozite municipale (impozite locale, diferite de cele stabilite la nivel central, național).

Finlanda este formată din 19 regiuni, acestea fiind guvernate de consilii regionale, care servesc ca forumuri de cooperare pentru comunele unei regiuni. Singura regiune în care se țin alegeri pentru consiliile regionale este Kainuu. Celelalte consilii regionale sunt alese de consiliile locale, fiecare comună trimițând reprezentanți proporțional cu populația.

Pe lângă cooperarea intermunicipală, care intră în responsabilitatea consiliilor regionale, fiecare regiune are un Centru pentru Ocuparea Forței de Muncă și Dezvoltare Economică, însărcinat cu administrarea locală a forței de muncă, agriculturii, pescuitului, pădurilor și afacerilor antreprenoriale.

Forțele de Apărare Finlandeze au oficii regionale responsabile cu pregătirea pentru apărarea regiunilor și pentru administrarea recrutărilor în serviciul militar.

Insulele Åland beneficiază de un statut special, dispunând de autonomie, conform dispozițiilor specifice ale Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Constituția Finlandei prevede că în cadrul organizării administrației, obiectivul principal constă în asigurarea unor diviziuni regionale adecvate, corect proporționate, garantându-le, astfel, populațiilor de limbă finlandeză și suedeză posibilitatea ca acestea să obțină servicii în propria lor limbă, în condiții egale. Principiile care guvernează diviziunile municipale sunt prevăzute prin lege.

Funcționarii publici sunt numiți de Guvern, cu excepția cazului în care numirea este considerată o prerogativă a Președintelui Republicii, a unui minister sau a unei alte autorități publice. Conform Constituției, calificările generale pentru funcțiile publice sunt aptitudinile, abilitățile și meritul civic dovedit, pe lângă cerințele de școlarizare, profesionalizare specifice.

5. Drepturile fundamentale

Constituția Finlandei instituie, ca principiu constituțional în materia drepturilor fundamentale, egalitatea tuturor persoanelor în fața legii. Aceasta mai consacră dreptul la viață, libertate personală, integritate și securitate, principiul legalității în materie penală corelat cu principiul neretroactivității legii penale, libertatea de circulație, dreptul la protecția vieții private ce include și garantarea onoarei și a inviolabilității domiciliului și a secretului corespondenței, libertatea religiei și a conștiinței, libertatea de exprimare și accesul la informații, libertatea de întrunire și de asociere, dreptul de vot și dreptul de a fi ales, protecția proprietății private, respectul pentru proprietatea publică. De asemenea, sunt reglementate la nivel constituțional și alte drepturi și libertăți: dreptul la educație corelat cu garantarea accesului egal la învățământul superior, dar și cu dreptul la libertate academică, dreptul la propria limbă și cultură, dreptul la muncă și dreptul de a desfășura activități comerciale, dreptul la protecție socială a categoriilor sociale dezavantajate, dreptul la un mediu sănătos corelat cu responsabilitatea pentru mediul înconjurător ce revine fiecărei persoane.

Legea fundamentală finlandeză, fiind una recentă, și-a adaptat limbajul și conținutul normativ la exigențele Convenției Europene a Drepturilor Omului, prevăzând liberul acces la justiție în secțiunea denumită „Protecția juridică”. În aceeași secțiune mai sunt garantate: dreptul la un proces echitabil, caracterul public al procedurii judiciare, soluționarea fără întârziere nejustificată, dreptul de a primi o decizie motivată și dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească. Sistemul normativ și cel judecătoresc din Finlanda sunt atent corelate atât cu reglementările Uniunii Europene, cât mai ales cu cele din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu jurisprudența CEDO.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția Finlandei nu rezervă un capitol separat raportului sus-menționat, atașamentul statului finlandez față de dreptul Uniunii Europene rezultând evident din mai multe dispoziții aflate în Constituție, însă în capitole distincte.

Astfel, Legea fundamentală prevede faptul că Finlanda este reprezentată în cadrul Consiliului European și în alte activități și nivele decizionale ale Uniunii Europene de către Prim-ministru, ca șef esențial al Executivului.

Guvernul este însărcinat cu pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene și hotărăște în privința măsurilor luate concomitent de Finlanda, cu excepția cazului în care o asemenea decizie necesită aprobarea Parlamentului care participă la pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor prezentei Constituții.

Legea fundamentală a Finlandei mai prevede faptul că deciziile referitoare la acceptarea sau denunțarea unor obligații internaționale sunt adoptate cu majoritatea voturilor exprimate în Parlament. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale, o modificare a frontierelor naționale sau un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, hotărârea va fi adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate. De asemenea, Parlamentul examinează propunerile de acte, acorduri și alte măsuri care se vor decide în cadrul Uniunii Europene și care, potrivit normelor constituționale, sunt de competența acestuia.

Guvernul are obligația constituțională de a aduce la cunoștința comisiilor competente desfășurarea examinării unei anumite chestiuni de interes național în cadrul Uniunii Europene. De asemenea, înainte de reuniunile Consiliului European și fără întârziere după aceste reuniuni, Prim-ministrul aduce la cunoștința Parlamentului sau a comisiilor acestuia chestiunile examinate în timpul acestor reuniuni. Aceeași procedură se aplică în cazul în care se elaborează modificări ale tratatelor de instituire a Uniunii Europene.

7. Controlul de constituționalitate

Constituția Finlandei nu conține norme exprese privind organizarea și funcționarea unui tribunal constituțional.

În ceea ce privește controlul de constituționalitate, acesta este exercitat numai aprioric de către Comisia pentru drept constituțional care, conform dispozițiilor constituționale, emite puncte de vedere cu privire la constituționalitatea propunerilor legislative și cu privire la alte probleme care îi sunt prezentate în vederea examinării, precum și cu privire la raportul acestora cu tratatele internaționale privind drepturile omului. Un rol important în respectarea supremației Constituției și a principiului general al legalității aparține Cancelarului de Justiție al Guvernului și Avocatului Poporului, care veghează la respectarea Constituției și legii de către autoritățile publice, inclusiv instanțele judecătorești, precum și la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Competențele jurisdicționale privind verificarea constituționalității aparțin instanțelor de drept comun, însă nu există norme juridice de rang constituțional, exprese, de tipul celor ce stabilesc în mod clasic competențele unui tribunal constituțional, mecanismul exercitării acestei forme de control fiind mai degrabă unul indirect, ceea ce conduce la sensibilizarea Parlamentului în privința caracterului neconstituțional al unei legi, cu consecința modificării acelei legi de către Parlament. Disputele speculative și contradictorii, întâlnite în doctrina sau mai ales în practica din viața publică din alte sisteme de drept existente în Europa, nu se regăsesc în Finlanda, astfel că punctele de vedere emise de Comisia pentru drept constituțional sunt implementate în mod constant de legiuitor, rezultând concluzia că acest mecanism de exercitare a controlului de constituționalitate este eficient în sistemul juridic finlandez.

CONSTITUȚIA REPUBLICII FINLANDA¹

CAPITOLUL 1 Dispoziții fundamentale

Art. 1. CONSTITUȚIA

Finlanda este o republică suverană.

Constituția Finlandei se stabilește prin această lege constituțională. Constituția garantează inviolabilitatea demnității umane, libertatea și drepturile individuale și promovează justiția socială.

Finlanda participă la cooperarea internațională pentru ocrotirea păcii și a drepturilor omului și pentru dezvoltarea societății. Finlanda este un stat membru al Uniunii Europene.

Art. 2. DEMOCRAȚIA ȘI STATUL DE DREPT

În Finlanda, puterea de stat emană de la popor, care este reprezentat de Parlament.

Democrația presupune dreptul fiecărei persoane de a contribui și de a influența dezvoltarea societății și condițiile de viață ale fiecăruia.

Exercitarea puterii publice se întemeiază pe lege. Legea trebuie respectată în orice activitate publică.

Art. 3. PARLAMENTARISM ȘI SEPARAREA PUTERILOR ÎN STAT

Puterea legislativă este exercitată de Parlament, care deține putere decizională și în materie de finanțe ale statului.

Puterea executivă este exercitată de Președintele Republicii și de Guvern, ai cărui membri beneficiază de încrederea acordată de Parlament.

Puterea judecătorească este exercitată de instanțe judecătorești independente, Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă fiind cele mai înalte instanțe.

---

¹ A fost adoptată la data de 11 iunie 1999 prin Legea nr. 731/1999, în vigoare din data de 1 martie 2000. A fost revizuită prin Legea nr. 596 din 25 mai 2007, în vigoare din data de 1 iunie 2007 (publicată în Monitorul Oficial al Finlandei nr. 596 – 612/25 mai 2007); Legea nr. 802/27 august 2007, în vigoare din data de 1 octombrie 2007 (publicată în Monitorul Oficial al Finlandei nr. 802 – 807 din 27 august 2007); ultima revizuire a fost adoptată prin Legea nr. 1112/noiembrie 2011, intrată în vigoare la data de 1 martie 2012.

Art. 4. TERITORIUL FINLANDEI

Teritoriul Finlandei este indivizibil. Frontierele naționale nu pot fi modificate decât cu aprobarea Parlamentului.

Art. 5. CETĂȚENIA FINLANDEZĂ

Copiii dobândesc cetățenia finlandeză la naștere, în funcție de cetățenia părinților, conform reglementărilor legale specifice. Cetățenia mai poate fi acordată în baza unei notificări sau a unei cereri, în condițiile prevăzute de lege.

Cetățenia finlandeză nu poate fi retrasă sau nu se poate renunța la aceasta decât pentru motivele prevăzute de lege și numai dacă persoana în cauză deține sau i se va acorda cetățenia unui alt stat.

CAPITOLUL 2

Drepturile și libertățile fundamentale

Art. 6. EGALITATEA

Toate persoanele sunt egale în fața legii.

Nimeni nu poate, fără o motivare justă, să fie tratat diferit față de alte persoane pe motive de sex, vârstă, origine, limbă, religie, crez, opinie, sănătate, dizabilitate sau orice alt motiv care privește persoana fiecăruia.

Copiii trebuie tratați în mod egal, ca persoane cu individualitate distinctă, și trebuie să li se permită să influențeze deciziile care îi privesc în mod direct, la un nivel corespunzător gradului lor de maturitate.

Egalitatea dintre sexe este promovată în activitățile sociale și în viața profesională, mai ales în stabilirea remunerațiilor și a celorlalte condiții de muncă, conform reglementărilor legale specifice.

Art. 7. DREPTUL LA VIAȚĂ, LIBERTATE PERSONALĂ ȘI INTEGRITATE

Orice persoană are dreptul la viață, libertate personală, integritate și securitate.

Nimeni nu poate fi condamnat la moarte, torturat sau tratat într-o manieră care să aducă atingere demnității umane.

Integritatea persoanei este inviolabilă, la fel cum orice lipsire de libertate poate fi făcută doar cu excluderea arbitrariului și pentru un motiv prevăzut de lege. Aplicarea unei pedepse privative de libertate se face numai de către o instanță judecătorească. Legalitatea altor cazuri de privare de libertate poate fi supusă controlului unei instanțe judecătorești. Drepturile persoanelor private de libertate sunt garantate prin lege.

Art. 8. PRINCIPIUL LEGALITĂȚII ÎN MATERIE PENALĂ

Nimeni nu poate fi găsit vinovat de comiterea unei infracțiuni, nici condamnat să execute o pedeapsă pentru o faptă care nu era incriminată de lege la

momentul săvârșirii acesteia. Pedepsa aplicată pentru comiterea unei infracțiuni nu poate fi mai mare decât cea prevăzută de lege la momentul săvârșirii infracțiunii.

Art. 9. LIBERTATEA DE CIRCULAȚIE

Cetățenii finlandezi și străinii cu reședința legală în Finlanda au dreptul să circule liber prin țară și să își aleagă locul de rezidență.

Orice persoană are dreptul să părăsească țara. Limitările acestor drepturi pot fi stabilite prin lege, dacă sunt necesare pentru garantarea unor proceduri judiciare, pentru punerea în aplicare a pedepselor sau pentru îndeplinirea obligațiilor în materie de apărare națională.

Cetățenii finlandezi nu pot fi împiedicați să intre pe teritoriul Finlandei și nici să fie deportați, extrădați sau transferați din Finlanda către o altă țară, împotriva voinței lor. Totuși, prin lege, se poate stabili ca un cetățean finlandez să fie extrădat sau transferat către o altă țară în care drepturile omului și protecția juridică îi sunt garantate, ca urmare a comiterii unei infracțiuni, în scopul derulării unor proceduri judiciare sau pentru punerea în executare a unei hotărâri privind încredințarea custodiei sau creșterea unui minor.

Dreptul cetățenilor străini de a intra pe teritoriul Finlandei și de a rămâne în țară este reglementat prin lege. Un cetățean străin nu poate fi deportat, extrădat sau returnat unei alte țări, dacă acesta riscă aplicarea unei pedepse cu moartea, tortura sau alte tratamente care aduc atingere demnității umane.

Art. 10. DREPTUL LA PROTECȚIA VIEȚII PRIVATE

Viața privată, onoarea și inviolabilitatea domiciliului fiecărei persoane sunt garantate. Prevederi mai detaliate privind protecția datelor cu caracter personal sunt prevăzute prin lege.

Secretul corespondenței, al convorbirilor telefonice sau al altor schimburi de informații confidențiale este inviolabil.

Măsurile care aduc atingere inviolabilității domiciliului și care sunt necesare pentru garantarea drepturilor și libertăților fundamentale sau pentru investigarea unei infracțiuni pot fi prevăzute prin lege. De asemenea, legea poate să autorizeze limitări ale caracterului secret al schimbului de informații, necesare în cadrul procesului de investigare a unei infracțiuni care pune în pericol siguranța persoanei, a societății sau inviolabilitatea domiciliului, în cadrul unei proceduri judiciare sau al unui control de securitate ori într-o perioadă de priver de libertate.

Art. 11. LIBERTATEA RELIGIEI ȘI A CONȘTIINȚEI

Orice persoană dispune de libertatea de religie și de conștiință.

Libertatea de religie și de conștiință implică dreptul de a profesa și de a practica o religie, dreptul de a-și exprima convingerile și dreptul de a aparține sau nu unei comunități religioase. Nimeni nu poate fi constrâns să participe la practica-re a unei religii contrare convingerilor sale.

Art. 12. LIBERTATEA DE EXPRIMARE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚII

Orice persoană dispune de libertate de exprimare. Libertatea de exprimare implică dreptul de a exprima, de a face cunoscute și de a primi informații, opinii și alte mesaje, fără o cenzură prealabilă din partea nimănui. Prevederi mai detaliate privind exercitarea dreptului la liberă exprimare se stabilesc prin lege. Prevederi cu privire la restricțiile legate de programe ilustrate, care sunt necesare pentru protecția copiilor, sunt stabilite prin lege.

Documentele și înregistrările aflate în posesia autorităților au caracter public, cu excepția cazurilor în care publicarea acestora este limitată de lege în mod expres, din motive imperioase. Orice persoană are dreptul de acces la informațiile din documentele și înregistrările publice.

Art. 13. LIBERTATEA DE ÎNTRUNIRE ȘI DE ASOCIERE

Orice persoană are dreptul de a organiza reuniuni și demonstrații fără autorizare, precum și dreptul de a participa la acestea.

Orice persoană dispune de libertatea de asociere. Libertatea de asociere implică dreptul, independent de orice autorizare, de a forma o asociație, de a fi sau de a nu fi membrul unei asociații și de a participa la activitățile unei asociații. În aceeași măsură sunt garantate libertatea de a constitui sindicate și libertatea de organizare în scopul protejării intereselor altor persoane.

Prevederi mai detaliate privind exercitarea dreptului de liberă întrunire și de liberă asociere se stabilesc prin lege.

Art. 14. DREPTURILE ELECTORALE ȘI DE PARTICIPARE

Fiecare cetățean finlandez care are vârsta minimă de 18 ani împliniți până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot la alegerile și referendumurile naționale. Eligibilitatea pentru a candida în cadrul alegerilor naționale este reglementată prin dispoziții specifice din prezenta Constituție.

Fiecare cetățean finlandez și fiecare cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene cu reședința în Finlanda, care a împlinit vârsta minimă de 18 ani până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot la alegerile pentru Parlamentul European, conform prevederilor legii.

Fiecare cetățean finlandez și fiecare cetățean străin cu reședința permanentă în Finlanda, care a împlinit vârsta minimă de 18 ani până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot în alegerile și referendumurile municipale, conform prevederilor legii. Celelalte dispoziții privind dreptul de a participa în administrația municipală se stabilesc prin lege.

Autoritățile publice au sarcina de a asigura fiecărei persoane oportunități de participare la activități sociale și de influențare a deciziilor care o privesc.

Art. 15. PROTECȚIA PROPRIETĂȚII

Proprietatea fiecărei persoane este garantată.

Prevederile cu privire la exproprierea pentru cauze de utilitate publică și pentru o dreaptă despăgubire se stabilesc prin lege.

Art. 16. DREPTUL LA EDUCAȚIE

Orice persoană are dreptul de a primi educație elementară gratuită. Prevederile privind obligativitatea de a primi educație se stabilesc prin lege.

Conform reglementărilor legale specifice, autoritățile publice garantează fiecărei persoane șanse egale în accesarea altor servicii de educație, potrivit capacităților și nevoilor specifice fiecărei persoane, precum și șansa de a se dezvolta personal fără a fi afectată de dificultăți materiale.

Libertatea cercetării științifice, a artelor și a învățământului superior este garantată.

Art. 17. DREPTUL LA PROPRIA LIMBĂ ȘI CULTURĂ

Limbile oficiale ale Finlandei sunt finlandeza și suedeza.

Dreptul fiecărei persoane de a folosi propria limbă, finlandeza sau suedeza, în fața instanțelor judecătorești și a altor autorități și de a primi documente oficiale în respectiva limbă este garantat prin lege. Autoritățile publice satisfac în mod egal nevoile culturale și sociale ale populației de limbă finlandeză și ale populației de limbă suedeză ale țării.

Sami, ca populație indigenă, precum și romii și alte grupuri au dreptul de a-și păstra și de a-și dezvolta propria limbă și cultură. Prevederile privind dreptul populației Sami de a folosi limba Sami în fața autorităților se stabilesc prin lege. Drepturile persoanelor care folosesc limbajul semnelor și ale persoanelor care, din cauza unei dizabilități, au nevoie de interpretare sau traducere, sunt garantate prin lege.

Art. 18. DREPTUL LA MUNCĂ ȘI LIBERTATEA DE A DESFĂȘURA ACTIVITĂȚI COMERCIALE

Conform prevederilor legale, orice persoană are dreptul de a-și câștiga existența prin muncă, prin exercitarea unei profesii sau a unei activități comerciale, la libera alegere a fiecăreia. Autoritățile publice sunt responsabile de protecția forței de muncă.

Autoritățile publice asigură promovarea oportunităților de angajare și depun eforturi pentru a garanta fiecărei persoane dreptul la muncă. Prevederile privind dreptul de a primi o formare profesională pentru facilitarea accesului pe piața muncii se stabilesc prin lege.

Nimeni nu poate fi privat de dreptul la muncă fără un temei legal.

Art. 19. DREPTUL LA PROTECȚIE SOCIALĂ

Persoanele care nu își pot asigura un trai decent au dreptul de a primi ajutoare de subzistență și îngrijire cu caracter indispensabil.

Legea garantează oricărei persoane un venit de subzistență minim în caz de șomaj, boală, incapacitate de muncă și pentru vârsta înaintată, precum și la nașterea unui copil sau la decesul unui întreținător de familie.

Conform reglementărilor legale specifice, autoritățile publice garantează oricărei persoane accesul la servicii sociale, de sănătate și medicale adecvate și

promovează sănătatea populației. Autoritățile publice oferă, de asemenea, sprijin familiilor și altor persoane responsabile cu îngrijirea copiilor, pentru ca acestea să poată asigura bunăstarea și dezvoltarea personală a copiilor.

Autoritățile publice promovează dreptul la locuință pentru toate persoanele și șansa de a-și gospodări propria locuință.

Art. 20. RESPONSABILITATEA PENTRU MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

Natura și biodiversitatea acesteia, mediul înconjurător și patrimoniul național reprezintă responsabilitatea fiecărei persoane.

Autoritățile publice depun eforturi pentru a garanta dreptul fiecărei persoane la un mediu sănătos și posibilitatea fiecărei persoane de a influența deciziile care privesc mediul înconjurător.

Art. 21. PROTECȚIA JURIDICĂ

Orice persoană are dreptul de a-și vedea cauza soluționată, în mod corespunzător și fără întârziere nejustificată, de către o instanță judecătorească legal învestită sau de către o altă autoritate, precum și dreptul de a supune deciziile care au drept obiect drepturile și obligațiile sale examinării unei instanțe judecătorești sau altui organ independent de administrare a justiției.

Prevederile privind caracterul public al procedurii judiciare, dreptul de a fi audiat, dreptul de a primi o decizie motivată și dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească, precum și celelalte garanții ale unui proces echitabil și ale unei bune administrări se stabilesc prin lege.

Art. 22. PROTECȚIA DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE

Autoritățile publice garantează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

Art. 23. DREPTURI ȘI LIBERTĂȚI FUNDAMENTALE ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ

Aceste derogări temporare de la drepturile și libertățile fundamentale, care sunt compatibile cu obligațiile internaționale ale Finlandei în materia drepturilor omului și care sunt considerate necesare în caz de agresiune armată împotriva Finlandei sau în alte situații de urgență, conform prevederilor legii, care reprezintă o amenințare serioasă la adresa națiunii, sunt prevăzute prin lege sau printr-un decret guvernamental, emis în baza unei autorizații reglementate de lege, pentru motive excepționale și pentru un domeniu de aplicare precis definit. Motivele pe care se întemeiază excepțiile provizorii se stabilesc prin lege.

Decretele guvernamentale privind excepțiile provizorii vor fi supuse fără întârziere aprobării Parlamentului. Parlamentul poate decide în privința validității acestor decrete.

CAPITOLUL 3

Parlamentul și reprezentanții

Art. 24. COMPUNEREA ȘI LEGISLATURA PARLAMENTULUI

Parlamentul este unicameral. Este alcătuit din 200 de reprezentanți care sunt aleși pentru un mandat de patru ani.

Mandatul Parlamentului se exercită din momentul în care rezultatele alegerilor parlamentare au fost confirmate până la organizarea următoarelor alegeri parlamentare.

Art. 25. ALEGERILE PARLAMENTARE

Reprezentanții sunt aleși prin vot direct, proporțional și secret. În cadrul alegerilor, fiecare cetățean cu drept de vot dispune de un vot egal.

Pentru alegerile parlamentare, țara este împărțită, în funcție de numărul de cetățeni finlandezi, în minimum 12 și maximum 18 circumscripții electorale. În plus, Insulele Åland formează o circumscripție electorală separată pentru alegerea unui reprezentant.

Dreptul de a desemna candidați la alegerile parlamentare aparține partidelor politice înregistrate și, conform prevederilor legale, grupurilor de persoane cu drept de vot.

Prevederi specifice privind data alegerilor parlamentare, desemnarea candidaților, desfășurarea alegerilor și circumscripțiile electorale se stabilesc prin lege.

Art. 26. ALEGERILE PARLAMENTARE EXTRAORDINARE

În perioada sesiunii parlamentare, Președintele Republicii poate decreta, ca răspuns la o propunere motivată a Prim-ministrului și după audieri ale grupurilor parlamentare, organizarea de alegeri parlamentare extraordinare. Parlamentul decide apoi data la care își încheie activitatea, înainte de organizarea alegerilor.

După organizarea alegerilor parlamentare extraordinare, Parlamentul se întrunește în sesiune în prima zi din luna calendaristică care începe la 90 de zile de la data decretului privind organizarea de alegeri, cu excepția stabilirii de către Parlament a unei date anterioare de convocare.

Art. 27. ELIGIBILITATE ȘI CALIFICĂRI PENTRU MANDATUL DE REPREZENTANT

Este eligibilă pentru a obține un mandat de reprezentant orice persoană cu drept de vot și care nu se află sub tutelă.

Cu toate acestea, un militar aflat în serviciul activ nu poate fi ales reprezentant.

Cancelarul de Justiție al Guvernului, Avocatul Poporului, un judecător al Curții Supreme sau al Curții Supreme Administrative și Procurorul General nu pot fi reprezentanți. Dacă un reprezentant este ales Președinte al Republicii sau

este numit ori ales într-una dintre funcțiile enumerate mai sus, mandatul de reprezentant al acestuia încetează de la data numirii ori alegerii sale. Mandatul unui reprezentant încetează și în cazul în care acesta își pierde eligibilitatea.

Art. 28. SUSPENDAREA, ÎNCETAREA SAU REVOCAREA UNUI MANDAT DE REPREZENTANT

Mandatul unui reprezentant se suspendă pe perioada în care reprezentantul este membru al Parlamentului European. În această perioadă, reprezentantul este înlocuit de un supleant. Mandatul unui reprezentant se suspendă, de asemenea, pe perioada efectuării stagiului militar.

Parlamentul poate să aprobe încetarea mandatului unui reprezentant, la cererea acestuia, dacă se consideră că există motive întemeiate pentru aprobarea acestei renunțări la mandat.

Dacă un reprezentant neglijează în mod repetat și grav îndeplinirea îndatoririlor ce îi revin în calitate de reprezentant, Parlamentul, după obținerea avizului Comisiei pentru Drept Constituțional, poate să ceară revocarea mandatului de parlamentar, definitiv sau pentru o anumită perioadă de timp, printr-o decizie adoptată cu votul a cel puțin două treimi din membrii prezenți la vot.

Dacă o persoană aleasă ca reprezentant a fost condamnată, printr-o sentință investită cu formulă executorie, la închisoare pentru o infracțiune săvârșită cu intenție sau i s-a aplicat o pedeapsă pentru comiterea unei infracțiuni electorale, Parlamentul poate analiza posibilitatea ca acesta să continue sau nu mandatul de reprezentant. Dacă infracțiunea comisă demonstrează că inculpatul nu mai merită încrederea și respectul necesare exercitării mandatului de reprezentant, Parlamentul, după ce a obținut avizul Comisiei pentru Drept Constituțional, poate să declare încetarea mandatului său printr-o decizie adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 29. INDEPENDENȚA REPREZENTANȚILOR

În exercițiul mandatului lor, reprezentanții sunt obligați să respecte legea și adevărul. Aceștia trebuie să respecte Constituția, niciun alt ordin nefiind obligatoriu pentru ei.

Art. 30. IMUNITATEA PARLAMENTARĂ

Niciun reprezentant nu poate fi împiedicat să-și îndeplinească îndatoririle de reprezentant.

Niciun reprezentant nu poate fi urmărit penal și nici privat de libertate ca urmare a opiniilor exprimate de acesta în Parlament sau ca urmare a atitudinii adoptate în cadrul dezbaterilor, cu excepția cazului în care Parlamentul adoptă o decizie în acest sens cu o majoritate calificată de cel puțin cinci șesimi din voturile exprimate.

Președintele Parlamentului trebuie imediat informat despre arestarea sau reținerea unui reprezentant. Fără aprobarea Parlamentului, niciun reprezentant nu poate fi arestat sau reținut înainte de începerea procedurii judiciare, cu excepția

cazului în care, în baza unor motive temeinice, acesta este acuzat pentru comiterea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoarea de cel puțin șase luni.

Art. 31. LIBERTATEA DE EXPRIMARE ȘI CONDUITA REPREZENTANȚILOR

În Parlament, fiecare reprezentant are dreptul de a se exprima liber cu privire la toate problemele care fac obiectul dezbaterilor și în privința procedurilor de examinare a acestora.

Un reprezentant trebuie să adopte o ținută demnă și decentă și nu trebuie să aibă o conduită ofensatoare față de nicio persoană. Dacă un reprezentant încalcă acest cod de conduită, Președintele îi poate semnala acest fapt sau îi poate interzice continuarea discursului. Parlamentul poate, de asemenea, să dea un avertisment unui reprezentant care a încălcat în mod repetat ordinea de ședință sau să-l suspende din sesiunile Parlamentului pentru o perioadă de maximum două săptămâni.

Art. 32. CONFLICTUL DE INTERESE

Un reprezentant nu poate participa la procedurile de examinare sau de luare a unei decizii cu privire la orice problemă care implică un interes personal din partea acestuia. Totuși, acesta poate participa la dezbaterile pe această temă în plenul Parlamentului. De asemenea, un reprezentant nu poate participa la examinarea de către o comisie a unei probleme referitoare la controlul îndatoririlor oficiale ale acestuia.

CAPITOLUL 4

Activitatea parlamentară

Art. 33. SESIUNEA PARLAMENTARĂ

Parlamentul se întrunește anual în sesiune la o dată stabilită de acesta, Președintele Republicii declarând ulterior deschisă sesiunea parlamentară.

Sesiunea parlamentară continuă până la data la care Parlamentul se întrunește în următoarea sesiune parlamentară. Totuși, ultima sesiune parlamentară a legislaturii continuă până când Parlamentul decide să-și închidă lucrările.

După această decizie, Președintele declară închise lucrările parlamentare pentru legislatura în curs. Cu toate acestea, Președintele Parlamentului are dreptul să convoace din nou Parlamentul, atunci când este necesar, înainte de organizarea unor noi alegeri legislative.

Art. 34. PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI ȘI CONSILIUL PREȘEDINTELUI

Pentru fiecare sesiune parlamentară, Parlamentul alege dintre membrii săi un Președinte și doi vicepreședinți.

Alegerea președintelui și a vicepreședinților se face prin vot secret. Este ales reprezentantul care a obținut mai mult de jumătate din voturile exprimate. Dacă nimeni nu obține majoritatea necesară din voturile exprimate în primele două tururi de scrutin, este ales reprezentantul care a primit cel mai mare număr de voturi în al treilea tur de scrutin.

Președintele Parlamentului, vicepreședinții și președinții comisiilor parlamentare formează Consiliul Președintelui Parlamentului. Consiliul Președintelui emite instrucțiuni cu privire la organizarea lucrărilor parlamentare și ia decizii referitoare la procedurile aplicabile în problemele supuse spre examinare Parlamentului, conform dispozițiilor specifice statuate în prezenta Constituție și în Regulamentul de procedură al Parlamentului. Consiliul Președintelui poate să facă propuneri de adoptare sau de modificare a dispozițiilor legilor privind statutul funcționarilor parlamentari sau a Regulamentului de procedură, precum și propuneri referitoare la alte dispoziții care reglementează lucrările Parlamentului.

Art. 35. COMISIILE PARLAMENTARE

Pe durata fiecărei legislaturi, Parlamentul constituie Marea Comisie, Comisia pentru Drept Constituțional, Comisia pentru Afaceri Externe, Comisia pentru Finanțe, Comisia de Audit și alte comisii permanente prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului. Parlamentul poate, de asemenea, să constituie comisii temporare pentru pregătirea sau analizarea unei anumite probleme.

Marea Comisie este alcătuită din 25 de membri. Comisia pentru Drept Constituțional, Comisia pentru Afaceri Externe și Comisia pentru Finanțe sunt alcătuite din cel puțin 17 membri fiecare. Celelalte comisii permanente sunt alcătuite din cel puțin 11 membri fiecare. De asemenea, fiecare comisie este alcătuită din numărul necesar de supleanți.

În cadrul comisiilor, cvorumul este întrunit atunci când cel puțin două treimi dintre membrii acesteia sunt prezenți, cu excepția cazurilor în care un cvorum mai mare este prevăzut în mod expres pentru o anumită problemă.

Art. 36. ALTE ORGANE ȘI REPREZENTAȚI ALEȘI DE PARLAMENT

Parlamentul alege administratorii însărcinați cu supravegherea administrării și activităților Institutului de Asigurări Sociale, conform reglementărilor legale specifice.

Parlamentul alege celelalte organe necesare, conform dispozițiilor prezentei Constituții, ale unei alte legi sau ale Regulamentului de procedură al Parlamentului.

Alegerea reprezentanților Parlamentului într-un organism creat în baza unui acord internațional sau într-un alt organism internațional este reglementată prin lege sau prin Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 37. ALEGEREA ORGANELOR PARLAMENTARE

Comisiile și alte organe parlamentare sunt constituite în timpul primei sesiuni parlamentare a legislaturii, pe toată durata acesteia, în afara cazului în care

se prevede altfel prin prezenta Constituție sau prin Regulamentul de procedură al Parlamentului ori prin norme procedurale specifice, prevăzute de Parlament pentru un anumit organ parlamentar. Cu toate acestea, la propunerea Consiliului Președintelui, Parlamentul poate aproba, în cursul legislaturii, reînnoirea mandatului unei comisii sau al unui organ.

Parlamentul alege membrii comisiilor și pe cei ai altor organe. Cu excepția cazului în care alegerea se efectuează prin consens, aceasta are loc prin aplicarea sistemului proporțional de voturi.

Art. 38. AVOCATUL POPORULUI DIN CADRUL PARLAMENTULUI

Parlamentul alege pentru un mandat de patru ani un Avocat al Poporului din cadrul Parlamentului și doi adjuncți ai Avocatului Poporului, care trebuie să fie juriști eminenți. Adjuncții Avocatului Poporului pot avea câte un supleant, conform reglementărilor legale specifice. Prevederile referitoare la Avocatului Poporului se aplică, în mod corespunzător, și adjuncților Avocatului Poporului, respectiv supleanților acestora.

Parlamentul poate, pentru motive grave și după obținerea avizului Comisiei pentru Drept Constituțional, să demită Avocatul Poporului înainte de terminarea mandatului acestuia, printr-o decizie adoptată cu votul a cel puțin două treimi din membrii prezenți la vot.

Art. 39. DECLANȘAREA PROCEDURII LEGISLATIVE PARLAMENTARE

Parlamentul este sesizat și examinează propunerile Guvernului sau moțiunile depuse de Guvern ori moțiunile depuse de un reprezentant sau înregistrate pe ordinea de zi prin orice altă modalitate prevăzută în prezenta Constituție ori Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Reprezentanții au dreptul să înainteze:

1. moțiuni legislative, conținând o propunere de adoptare a unei legi;
2. moțiuni bugetare, conținând o propunere de includere a unui credit în buget sau cu privire la un buget suplimentar ori o propunere ce vizează o altă decizie bugetară și
3. moțiuni privind activitatea guvernamentală, conținând o propunere de elaborare a unei legi sau de adoptare a altor măsuri.

Art. 40. PREGĂTIREA PROPUNERILOR

Înainte de deliberările finale în sesiune plenară, propunerile Guvernului, moțiunile reprezentanților, rapoartele supuse atenției Parlamentului și alte probleme trebuie să fie examinate în cadrul comisiilor, în conformitate cu prevederile Constituției sau ale Regulamentului.

Art. 41. DEZBATEREA ÎN SESIUNE PLENARĂ A PROPUNERILOR

Propunerile legislative, precum și propunerile privind Regulamentul de procedură al Parlamentului sunt supuse dezbaterilor în sesiune plenară a Parlamentului, în cadrul a două lecturi. Cu toate acestea, o propunere legislativă suspendată și o lege care nu a fost promulgată de Președintele Republicii sunt

supuse dezbaterilor în cadrul unei singure lecturi. Celelalte probleme înregistrate pe ordinea de zi sunt dezbătute în sesiune plenară în cadrul unei singure lecturi.

Deciziile din sesiunea plenară sunt adoptate cu o majoritate simplă a voturilor exprimate, cu excepția cazului în care se prevede altfel, în mod expres, prin prezenta Constituție. În caz de paritate de voturi, rezultatul votului este stabilit prin tragere la sorți, cu excepția cazului în care adoptarea unei moțiuni necesită o majoritate calificată. Prevederi mai detaliate cu privire la procedura de vot sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 42. ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI PARLAMENTULUI ÎN SESIUNEA PLENARĂ

Președintele Parlamentului convoacă sesiunile plenare, stabilește ordinea de zi, conduce dezbaterile și se asigură că dezbaterile din sesiunea plenară se desfășoară cu respectarea prevederilor Constituției.

Președintele Parlamentului nu poate refuza înscrierea pe ordinea de zi a unei propuneri și nici supunerea la vot a unei moțiuni, cu excepția cazului în care consideră că acestea sunt contrare prevederilor Constituției, unei alte legi sau unei decizii adoptate anterior de Parlament.

În această situație, Președintele Parlamentului trebuie să motiveze refuzul. Dacă Parlamentul respinge decizia Președintelui Parlamentului, propunerea este trimisă Comisiei pentru Drept Constituțional spre examinare, care va decide fără întârziere în privința corectitudinii acțiunii Președintelui Parlamentului.

Președintele Parlamentului nu participă la dezbateri și nu își exercită votul în ședințele plenare.

Art. 43. INTERPELĂRI

Un grup de cel puțin 20 de reprezentanți poate adresa o interpelare Guvernului sau separat unui singur ministru cu privire la probleme care sunt de competența Guvernului sau a ministrului. Răspunsul la interpelare are loc în sesiunea plenară a Parlamentului, în termen de 15 zile de la data la care interpelarea a fost comunicată Guvernului.

În cazul în care o moțiune de cenzură la adresa Guvernului sau a unui ministru a fost depusă în cadrul dezbaterilor, moțiunea este supusă votului de încredere al Parlamentului la închiderea dezbaterilor privind interpelarea.

Art. 44. DECLARAȚIILE ȘI RAPOARTELE GUVERNULUI

Guvernul poate prezenta Parlamentului declarații și rapoarte cu privire la probleme care privesc guvernarea țării sau relațiile sale internaționale.

În cazul în care o moțiune de cenzură la adresa Guvernului sau a unui ministru a fost depusă în cursul dezbaterilor, moțiunea este supusă votului la închiderea dezbaterilor privind declarația. Nicio decizie cu privire la încrederea acordată Guvernului sau unui ministru nu poate fi luată în cadrul dezbaterilor referitoare la examinarea unui raport.

Art. 45. ÎNTREBĂRI, NOTIFICĂRI ȘI DEZBATERI

Fiecare reprezentant are dreptul să adreseze ministrului întrebări cu privire la probleme din sfera de competență a ministrului. Dispozițiile referitoare la întrebări și răspunsuri sunt prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Prim-ministrul sau un ministru desemnat de Prim-ministru poate adresa Parlamentului o notificare asupra oricărei probleme de actualitate.

O dezbatere a oricărei probleme de actualitate poate fi organizată în sesiune plenară, conform dispozițiilor specifice prevăzute de Regulamentul de Procedură al Parlamentului.

Parlamentul nu adoptă decizii cu privire la chestiunile menționate de acest articol. În cazul examinării acestor probleme, se pot admite derogări de la dispozițiile articolului 31, alineatul 1, cu privire la dreptul la cuvânt.

Art. 46. RAPOARTELE ÎNAINȚATE PARLAMENTULUI

Guvernul are obligația de a prezenta în fiecare an Parlamentului rapoarte privind activitatea guvernamentală și măsurile luate ca reacție la deciziile Parlamentului, precum și rapoarte anuale cu privire la finanțele de stat și la respectarea dispozițiilor bugetare.

Alte rapoarte sunt prezentate Parlamentului, conform dispozițiilor prezentei Constituții, ale unei alte legi sau ale Regulamentului de procedură al Parlamentului.

Art. 47. DREPTUL PARLAMENTULUI DE A FI INFORMAT

Parlamentul are dreptul de a primi, din partea Guvernului, informațiile necesare pentru analizarea problemelor supuse spre examinare. Ministrul responsabil va avea grijă ca documentele necesare și alte informații aflate în posesia autorităților să fie primite fără întârziere de către comisii și alte organe parlamentare.

O comisie are dreptul de a primi informații din partea Guvernului sau din partea ministerului de resort cu privire la o problemă din sfera acesteia de competență. Pe baza informațiilor primite, comisia poate elabora un punct de vedere adresat Guvernului sau ministerului.

Un reprezentant are dreptul la informațiile aflate în posesia autorităților, care îi sunt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de reprezentant, atât timp cât informațiile nu sunt secrete și nu au drept obiect o propunere referitoare la proiectul bugetului de stat în curs de pregătire.

În plus, dreptul Parlamentului la informații privind afacerile internaționale este reglementat de alte prevederi ale prezentei Constituții.

Art. 48. DREPTUL DE PREZENȚĂ AL MINIȘTRILOR, AL AVOCATULUI POPORULUI ȘI AL CANCELARULUI DE JUSTIȚIE

Miniștrii au dreptul de a fi prezenți și de a participa la dezbaterile din sesiunea plenară a Parlamentului, chiar și atunci când aceștia nu sunt membri ai Parlamentului. Un ministru nu poate fi membru al unei comisii parlamentare.

Un ministru nu poate participa la lucrările parlamentare atunci când, în conformitate cu prevederile articolului 59, îndeplinește atribuțiile Președintelui Republicii.

Avocatul Poporului din cadrul Parlamentului și Cancelarul de Justiție al Guvernului pot fi prezenți și pot participa la dezbaterile în sesiune plenară ale Parlamentului, atunci când sunt dezbătute rapoartele lor sau alte probleme examinate la inițiativa acestora.

Art. 49. CONTINUITATEA EXAMINĂRII

Examinarea unor probleme înaintate Parlamentului continuă în cursul următoarei sesiuni parlamentare, cu excepția cazului în care, între timp, sunt organizate noi alegeri parlamentare. Examinarea unor aspecte internaționale aflate în dezbaterile Parlamentului poate continua, atunci când este necesar, în sesiunea parlamentară consecutivă unor noi alegeri parlamentare.

Art. 50. CARACTERUL PUBLIC AL ACTIVITĂȚII PARLAMENTARE

Sesiunile plene ale Parlamentului sunt publice, cu excepția cazului în care Parlamentul decide altfel, din motive bine întemeiate, cu privire la o anumită problemă. Parlamentul publică actele rezultate în urma activității sale conform dispozițiilor specifice prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Ședințele comisiilor nu sunt publice. Cu toate acestea, o comisie poate hotărî ca ședința să aibă caracter public în perioada de colectare a informațiilor necesare examinării unei anumite teme. Procesele-verbale și celelalte documente conexe ale comisiilor sunt aduse la cunoștința publicului, cu excepția cazului în care comisia decide altfel din motive imperioase, referitor la o anumită problemă.

Membrii unei comisii respectă nivelul de confidențialitate considerat necesar de către comisie. Cu toate acestea, membrii unei comisii, care participă la analiza unor teme referitoare la relațiile internaționale ale Finlandei sau la afacerile Uniunii Europene, respectă nivelul de confidențialitate considerat necesar de către Comisia pentru Afaceri Internaționale sau Marea Comisie, după consultarea Guvernului.

Art. 51. LIMBILE FOLOSITE ÎN CADRUL LUCRĂRILOR PARLAMENTARE

Limbile folosite în cadrul lucrărilor parlamentare sunt finlandeza și suedeza.

Documentele necesare pentru inițierea unor proceduri parlamentare cu privire la examinarea unei probleme trebuie comunicate de Guvern și alte autorități atât în finlandeză, cât și în suedeză. În aceeași măsură, răspunsurile și corespondența parlamentară, rapoartele și concluziile comisiilor, precum și propunerile scrise al Consiliului Președintelui sunt redactate în finlandeză și suedeză.

Art. 52. REGULAMENTUL DE PROCEDURĂ AL PARLAMENTULUI ȘI ALTE INSTRUCȚIUNI ȘI NORME DE PROCEDURĂ

Prevederi mai detaliate privind procedurile parlamentare care se aplică, precum și cu privire la organele parlamentare și lucrările parlamentare sunt prevăzute de Regulamentul de procedură al Parlamentului. Regulamentul de procedură al Parlamentului este adoptat în sesiune plenară, conform procedurii prevăzute

pentru examinarea propunerilor legislative și este publicat în Monitorul Oficial al Finlandei.

Parlamentul poate emite instrucțiuni referitoare la organizarea administrării sale interne, la alegerile desfășurate de către Parlament și la alte activități parlamentare. De asemenea, Parlamentul poate adopta norme de procedură pentru organele constituite de acesta.

Art. 53. REFERENDUMUL ȘI INIȚIATIVA CETĂȚENILOR

Decizia de a organiza un referendum consultativ se adoptă prin lege, care stabilește data referendumului și deciziile care vor fi supuse atenției electoratului.

Dispozițiile referitoare la desfășurarea referendumului sunt prevăzute de lege.

Cel puțin 50.000 de cetățeni finlandezi cu drept de vot au dreptul la inițiativă legislativă pentru adoptarea de către Parlament a unei legi, conform prevederilor legii.

CAPITOLUL 5

Președintele Republicii și Guvernul

Art. 54. ALEGEREA PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Președintele Republicii este ales prin vot direct pentru un mandat de șase ani. Președintele trebuie să fie cetățean finlandez din naștere. Aceeași persoană poate fi aleasă Președinte pentru cel mult două mandate consecutive.

Este ales Președinte candidatul care a primit mai mult de jumătate din voturile exprimate în cadrul alegerilor. Dacă niciunul dintre candidați nu a obținut majoritatea voturilor exprimate, se organizează noi alegeri având drept candidați cele două persoane care au primit în primul tur cel mai mare număr de voturi.

Candidatul care primește cel mai mare număr de voturi la noile alegeri este ales Președinte. Dacă a fost desemnat un singur candidat, acesta este numit Președinte fără consultarea electoratului.

Dreptul de a desemna un candidat la alegerile prezidențiale aparține oricărui partid politic înregistrat de pe a cărui listă de candidați a fost ales în Parlament cel puțin un reprezentant în cele mai recente alegeri parlamentare, precum și oricărui grup format din 20.000 de persoane cu drept de vot. Data alegerilor și procedura cu privire la alegerea Președintelui sunt prevăzute de lege.

Art. 55. MANDATUL PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Președintele Republicii își preia funcția în prima zi a lunii calendaristice care urmează după alegerea sa în funcție.

Mandatul Președintelui se termină la data preluării funcției de către Președintele ales în urma noilor alegeri.

În caz de deces al Președintelui sau dacă Guvernul declară că Președintele se află în imposibilitatea permanentă de a-și exercita atribuțiile, un nou Președinte va fi ales în cel mai scurt timp.

Art. 56. DEPUNEREA JURĂMÂNTULUI DE CĂTRE PREȘEDINTELE REPUBLICII

În momentul preluării funcției de către Președintele Republicii, acesta va depune în fața Parlamentului următorul jurământ:

„Eu, ales de poporul finlandez în funcția de Președinte al Republicii, jur ca pe durata mandatului meu prezidențial să respect cu onestitate și conștiinciozitate Constituția și legile Republicii și să-mi dăruiesc toată puterea pentru prosperitatea poporului finlandez.”

Art. 57. ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Președintele Republicii exercită atribuțiile prevăzute prin prezenta Constituție sau, în mod expres, prin alte legi.

Art. 58. DECIZIILE PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Președintele Republicii ia decizii la nivelul Guvernului, în baza moțiunilor propuse de Guvern.

Dacă Președintele nu ia o decizie în conformitate cu moțiunea propusă de Guvern, moțiunea este retrimisă Guvernului pentru pregătirea acesteia. Într-un asemenea caz, în alte moțiuni decât cele care privesc promulgarea unei legi sau numirea într-o funcție sau post, Guvernul poate prezenta Parlamentului un raport pe această temă. Ulterior, se va decide asupra acestei moțiuni în conformitate cu poziția adoptată de Parlament în baza raportului, în cazul în care Guvernul propune acest lucru.

Cu respectarea dispozițiilor alineatului 1, Președintele ia decizii în următoarele cazuri fără o moțiune din partea Guvernului:

1. numirea Guvernului sau a unui ministru, precum și acceptarea demisiei Guvernului sau a unui ministru;
2. emiterea unui ordin cu privire la alegerile parlamentare extraordinare;
3. dreptul de grațiere și alte probleme reglementate prin legi specifice, care privesc persoane fizice de drept privat sau probleme care nu necesită o examinarea în ședința plenară a Guvernului și
4. domeniul de reglementare din Legea privind Autonomia Insulelor Åland, altul decât cele privind finanțele Insulelor Åland.

Ministrul de resort prezintă problemele Președintelui. Totuși, raportorul guvernamental responsabil prezintă o propunere privind modificarea componenței Guvernului, caz în care aceasta se referă la întregul Guvern.

Președintele, împreună cu un ministru, ia decizii cu privire la ordinele militare, conform reglementărilor legale specifice. Președintele ia decizii privind numirile militare și problemele de competența Administrației Prezidențiale, conform prevederilor legii.

Deciziile privind participarea Finlandei la gestionarea crizelor militare sunt luate în conformitate cu reglementările legale specifice.

Art. 59. SUPLEANȚII PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Când Președintele Republicii se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, acestea sunt preluate de Prim-ministru, iar dacă Primul-ministru este, de asemenea, declarat incapabil, acestea sunt preluate de ministrul desemnat ca adjunct al Prim-ministrului.

Art. 60. GUVERNUL

Guvernul este alcătuit din Prim-ministru și din numărul necesar de miniștri. Miniștrii trebuie să fie cetățeni finlandezi cunoscuți pentru probitatea lor morală și pentru competențele profesionale.

Miniștrii sunt responsabili în fața Parlamentului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. Fiecare ministru care a participat la analiza unei probleme în ședințele de guvern răspunde pentru orice decizie luată, cu excepția cazului în care acesta își exprimă o opinie diferită, înregistrată într-un proces verbal de ședință.

Art. 61. FORMAREA GUVERNULUI

Parlamentul alege Prim-ministru, după care acesta este numit în funcție de Președintele Republicii. Președintele Republicii numește ceilalți miniștri, în conformitate cu propunerile făcute de Prim-ministru.

Înainte de alegerea Prim-ministrului, grupurile parlamentare negociază programul politic și componența Guvernului. Președintele Republicii, în baza rezultatului acestor negocieri și după ascultarea opiniei Președintelui Parlamentului și a grupurilor parlamentare, comunică Parlamentului numele candidatului la funcția de Prim-ministru. Candidatul este ales Prim-ministru, dacă alegerea sa a fost susținută de mai mult de jumătate din voturile exprimate în mod deschis în Parlament.

În situația în care candidatul nu întrunește majoritatea necesară, este propus un nou candidat la funcția de Prim-ministru, conform aceleiași proceduri. Dacă al doilea candidat nu obține sprijinul a mai mult de jumătate din voturile exprimate, Parlamentul alege Prim-ministru prin vot deschis. În acest caz, este aleasă persoana care întrunește cel mai mare număr de voturi.

Parlamentul se întrunește în sesiune în momentul numirii Guvernului și atunci când componența Guvernului este modificată în mod esențial.

Art. 62. DECLARAȚIA PRIVIND PROGRAMUL GUVERNAMENTAL

Guvernul va transmite Parlamentului, fără întârziere, programul său, sub forma unei declarații. Aceeași procedură trebuie respectată în situația în care componența Guvernului este modificată în mod esențial.

Art. 63. INCOMPATIBILITĂȚILE FUNCȚIEI DE MINISTRU

Pe parcursul exercitării funcțiilor sale ministeriale, un membru al Guvernului nu poate îndeplini o funcție publică sau orice altă sarcină care ar putea împiedica

exercitarea funcțiilor ministeriale sau care ar putea periclita credibilitatea activităților sale de ministru.

După numire, miniștrii vor prezenta fără întârziere Parlamentului un raport privind activitățile lor comerciale, participațiile la societăți comerciale și alte active importante, precum și toate obligațiile lor independente de funcțiile lor ministeriale și alte interese care ar putea fi relevante în evaluarea activităților lor în calitate de membri ai Guvernului.

Art. 64. DEMISIA GUVERNULUI SAU A UNUI MINISTRU

Președintele Republicii acceptă, la cerere, demisia Guvernului sau a unui ministru. De asemenea, Președintele poate accepta demisia unui ministru, la propunerea Prim-ministrului.

În orice caz, Președintele va demite Guvernul sau un ministru în cazul în care acesta nu se mai bucură de încrederea Parlamentului, chiar și atunci când nu se formulează o cerere în acest sens.

Dacă un ministru este ales în funcția de Președinte al Republicii sau al Parlamentului, se consideră că acesta a demisionat din funcția de ministru începând cu ziua alegerii sale.

Art. 65. ATRIBUȚIILE GUVERNULUI

Guvernul îndeplinește atribuțiile prevăzute în mod specific de prezenta Constituție, precum și celelalte atribuții guvernamentale și administrative conferite Guvernului sau unui ministru ori care nu sunt de competența Președintelui Republicii sau a altei autorități publice.

Guvernul pune în aplicare deciziile Președintelui.

Art. 66. ATRIBUȚIILE PRIM-MINISTRULUI

Prim-ministrul conduce activitatea Guvernului și supraveghează pregătirea și analiza temelor care sunt incluse în mandatul Guvernului. Prim-ministrul prezidează ședințele plenare ale Guvernului.

Prim-ministrul reprezintă Finlanda în Consiliul European. Cu excepția cazului în care, în mod excepțional, Guvernul decide altfel, Prim-ministrul reprezintă Finlanda și în alte activități ale Uniunii Europene, unde participarea celor mai înalte structuri ale statului este necesară.

Când Prim-ministrul se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, acestea sunt preluate de ministrul desemnat ca adjunct al Prim-ministrului, iar dacă adjunctul Prim-ministrului nu își poate duce la îndeplinire celelalte atribuții, acestea sunt preluate de ministrul cu cea mai mare vechime în funcție.

Art. 67. ADOPTAREA DECIZIILOR GUVERNAMENTALE

Deciziile privind problemele care sunt de competența Guvernului sunt luate în cadrul ședințelor plenare ale Guvernului sau la nivelul ministerului competent. Deciziile cu privire la domenii de importanță majoră sau la probleme semnificative din motive de principiu, precum și la probleme a căror relevanță

justifică acest lucru, sunt adoptate de Guvern în ședință plenară. Prevederi mai detaliate privind procesul decizional al Guvernului sunt stabilite prin lege.

Temele care urmează a fi analizate de Guvern sunt pregătite în cadrul ministerului competent. În cadrul Guvernului pot fi constituite comisii ale miniștrilor pentru pregătirea acestor teme.

Ședința plenară a Guvernului este legal întrunită atunci când există un cvo-rum de cinci miniștri.

Art. 68. MINISTERELE

Guvernul cuprinde numărul necesar de ministere. În sfera sa de competență, fiecare minister este responsabil cu elaborarea temelor care urmează a fi analizate de Guvern și cu funcționarea corespunzătoare a administrației.

Fiecare minister este condus de un ministru.

Numărul maxim de ministere și principiile generale privind constituirea acestora sunt stabilite prin lege. Domeniile de competență ale ministerelor și repartizarea sarcinilor între acestea, precum și celelalte forme de organizare a Guvernului sunt stabilite prin lege sau printr-un decret emis de Guvern.

Art. 69. CANCELARUL DE JUSTIȚIE AL GUVERNULUI

Un Cancelar de Justiție și un Cancelar de Justiție adjunct, numiți de Președintele Republicii, sunt atașați Guvernului; aceștia trebuie să fie juriști eminenti. Președintele numește, de asemenea, un supleant al Cancelarului de Justiție adjunct pe o durată maximă de cinci ani. Atunci când Cancelarul de Justiție adjunct nu își poate duce la îndeplinire atribuțiile, acestea vor reveni supleantului.

Prevederile referitoare la Cancelarul de Justiție se aplică, în mod corespunzător, și Cancelarului de Justiție adjunct și supleantului acestuia.

CAPITOLUL 6

Legislație

FI

Art. 70. INIȚIATIVA LEGISLATIVĂ

Propunerea pentru adoptarea unei legi este inițiată în Parlament printr-o propunere guvernamentală înaintată de Guvern sau printr-o moțiune legislativă depusă de un reprezentant. Moțiunile legislative pot fi depuse când Parlamentul este în sesiune.

Art. 71. COMPLETAREA ȘI RETRAGEREA UNUI PROIECT DE LEGE

O propunere guvernamentală poate fi completată prin depunerea unei propuneri complementare sau poate fi retrasă. O propunere complementară nu poate fi înaintată după ce comisia competentă cu pregătirea acesteia și-a prezentat raportul.

Art. 72. DEZBATEREA UNEI PROPUNERI LEGISLATIVE ÎN PARLAMENT

După prezentarea raportului relevant de către comisia care a pregătit lucrarea, o propunere legislativă este dezbătută, în două lecturi, în sesiunea plenară a Parlamentului.

La prima lectură a propunerii legislative, raportul comisiei este prezentat și dezbătut și se adoptă o hotărâre privind conținutul propunerii legislative. La a doua lectură, care are loc cel mai devreme în a treia zi după încheierea primei lecturi, Parlamentul decide dacă propunerea legislativă este adoptată sau respinsă.

În cursul primei lecturi, propunerea legislativă poate fi trimisă pentru examinare Marii Comisii.

Prevederi mai detaliate privind examinarea unei propuneri legislative sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 73. PROCEDURA DE ADOPTARE A UNEI LEGI CONSTITUȚIONALE

Orice propunere de adoptare, modificare sau abrogare a Constituției ori adoptarea unei derogări limitate de la prevederile Constituției este suspendată la a doua lectură, cu majoritatea voturilor exprimate, până la începerea primei sesiuni parlamentare care urmează după alegerile parlamentare. Odată ce Comisia prezintă raportul, propunerea este adoptată într-o singură lectură, fără modificări pe fond și în sesiune plenară, printr-o decizie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Cu toate acestea, propunerea poate fi declarată urgentă printr-o decizie care a fost susținută de cel puțin cinci șesimi din voturile exprimate. În acest caz, propunerea nu este suspendată și poate fi adoptată printr-o decizie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 74. CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII

Comisia pentru Drept Constituțional emite puncte de vedere cu privire la constituționalitatea propunerilor legislative și cu privire la alte propuneri care îi sunt prezentate în vederea examinării, precum și cu privire la raportul acestora cu tratatele internaționale privind drepturile omului.

Art. 75. LEGISLAȚIA SPECIALĂ PENTRU INSULELE ÅLAND

Procedura legislativă pentru Legea privind Autonomia Insulelor Åland și Legea privind dobândirea de proprietăți imobiliare în Insulele Åland sunt guvernate de prevederile specifice ale respectivelor legi.

Dreptul Adunării Legislative a Insulelor Åland de a înainta propuneri și cel de a adopta legile votate de către Adunarea Legislativă a Insulelor Åland sunt guvernate de prevederile Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Art. 76. LEGEA PRIVIND BISERICA

Prevederile referitoare la organizarea și administrarea Bisericii Evanghelice-Luterane sunt stabilite prin Legea privind Biserica.

Procedura legislativă de adoptare a Legii privind Biserica și dreptul de a înainta propuneri legislative referitoare la această lege sunt reglementate de prevederile specifice din codul respectiv.

Art. 77. PROMULGAREA LEGILOR

O lege adoptată de Parlament trebuie promulgată de Președintele Republicii. Președintele Republicii va hotărî cu privire la promulgare în interval de trei luni de la momentul primirii legii. Președintele poate obține de la Curtea Supremă sau Curtea Supremă Administrativă un punct de vedere privind respectiva lege.

Dacă Președintele nu promulgă legea, aceasta este retrimisă Parlamentului pentru examinare. Legea intră în vigoare, chiar și fără promulgare, dacă Parlamentul o adoptă din nou, fără modificări pe fond. Dacă Parlamentul nu adoptă din nou legea, aceasta este considerată caducă.

Art. 78. EXAMINAREA UNEI LEGI NEPROMULGATE

O lege care nu a fost promulgată de Președintele Republicii în termenul stabilit este supusă fără întârziere unei reexaminări de către Parlament. După emiterea raportului pertinent al comisiei, legea va fi adoptată fără modificări pe fond sau respinsă. Adoptarea deciziei se face în sesiune plenară, într-o singură lectură, cu majoritatea voturilor exprimate.

Art. 79. PUBLICAREA ȘI INTRAREA ÎN VIGOARE A LEGILOR

Orice lege adoptată conform procedurii prevăzute pentru legile constituționale trebuie să facă referire la aceasta.

Orice lege promulgată sau care intră în vigoare fără promulgare, va fi semnată de Președintele Republicii și contrasemnată de ministrul de resort. Ulterior, Guvernul trebuie să publice legea, fără întârziere, în Monitorul Oficial al Finlandei.

Legea va indica data intrării sale în vigoare. Din considerente speciale, poate fi prevăzut într-o lege că va intra în vigoare printr-un decret. Dacă legea nu a fost publicată la data prevăzută pentru intrarea sa în vigoare, aceasta va intra în vigoare la data publicării sale.

Legile sunt adoptate și publicate în limbile finlandeză și suedeză.

Art. 80. EMITEREA DECRETELOR ȘI DELEGAREA PUTERILOR LEGISLATIVE

Președintele Republicii, Guvernul și un ministru pot emite decrete în virtutea unei autorizări care le este acordată prin prezenta Constituție sau prin altă lege. Totuși, principiile care guvernează drepturile și obligațiile persoanelor fizice de drept privat, precum și problemele care, în virtutea Constituției, sunt de natură legislativă, trebuie să facă obiectul unei legi. În lipsa unor prevederi specifice privind instituția competentă să emită un decret, acesta va fi emis de Guvern.

În plus, alte autorități pot fi autorizate prin lege să adopte norme juridice privind anumite probleme specifice, din rațiuni importante și pertinente în raport cu obiectul reglementării, dacă importanța fondului acestor norme juridice nu necesită o reglementare prin lege sau prin decret.

Domeniul de aplicare al unei asemenea autorizări este precis delimitat.

Prevederile generale privind publicarea și intrarea în vigoare a decretelor și a altor norme juridice sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL 7

Finanțele statului

Art. 81. IMPOZITELE ȘI TAXELE CĂTRE STAT

Impozitul către stat este stabilit prin lege, care va conține prevederi referitoare la temeiurile răspunderii fiscale și la quantumul impozitelor, precum și cu privire la căile de atac aflate la dispoziția persoanelor fizice sau juridice supuse impozitării.

Principiile generale care guvernează taxele aplicate funcțiilor oficiale, serviciilor și altor activități ale autorităților de stat, precum și quantumul taxelor sunt stabilite prin lege.

Art. 82. DATORIA ȘI GARANȚIILE DE STAT

Pentru a contracta o nouă datorie de stat, statul trebuie să obțină aprobarea Parlamentului, care stabilește nivelul maxim al noii datorii sau nivelul total al datoriei statului.

Un titlu de stat și o garanție de stat pot fi acordate pe baza aprobării Parlamentului.

Art. 83. BUGETUL DE STAT

Parlamentul adoptă bugetul de stat pentru fiecare an bugetar în parte. Acesta este publicat în Monitorul Oficial al Finlandei.

Propunerea guvernamentală privind bugetul de stat, precum și celelalte propuneri în legătură cu acesta vor fi înaintate Parlamentului cu mult înainte de următorul an bugetar. Prevederile articolului 71 se aplică propunerilor de completare și de retragere a proiectului de buget.

Pe baza propunerii de buget, printr-o moțiune bugetară, un reprezentant poate iniția o propunere având drept obiect un credit sau altă decizie care să fie inclusă în bugetul de stat.

Bugetul de stat este adoptat de Parlament în sesiune plenară, într-o singură lectură, după ce Comisia pentru Finanțe a Parlamentului și-a prezentat raportul pertinent. Prevederi mai detaliate privind examinarea unei propuneri bugetare în Parlament sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Dacă publicarea bugetului de stat este realizată ulterior începerii noului exercițiu bugetar, propunerea de buget a Guvernului se va aplica ca buget provizoriu, în modul decis de Parlament.

Art. 84. CONȚINUTUL BUGETULUI

Bugetul de stat include estimări ale veniturilor anuale și credite pentru cheltuielile anuale ale statului, motivele creditelor și alte justificări ale bugetului. Legea poate prevedea ca bugetul să includă o prognoză a veniturilor sau un credit

corespunzător diferenței dintre anumite venituri și cheltuieli între care există o legătură directă.

Prognozele veniturilor bugetare trebuie să acopere creditele bugetare. Acoperirea creditelor poate lua în calcul excedentul sau deficitul din conturile finale ale statului, conform prevederilor legii.

Prognozele veniturilor sau creditele corespunzătoare veniturilor și cheltuielilor legate între ele pot fi incluse în buget pentru mai multe exerciții bugetare, conform prevederilor legii.

Principiile generale privind funcțiile și finanțele întreprinderilor de stat se stabilesc prin lege. Prognozele veniturilor sau creditele referitoare la întreprinderile de stat pot fi incluse în buget, în măsura în care sunt prevăzute de lege. În cadrul analizei bugetului, Parlamentul aprobă principalele obiective privind serviciile și alte obiective ale întreprinderilor de stat.

Art. 85. CREDITE BUGETARE

Creditele sunt incluse în buget sub formă de credite fixe, credite estimate sau credite transferabile. Un credit estimat poate fi depășit, iar un credit transferabil poate fi reportat pentru a fi utilizat în exercițiile bugetare ulterioare, conform prevederilor legii. Dacă legea nu dispune altfel, un credit fix și un credit transferabil nu pot fi depășite și niciun credit fix nu poate fi reportat.

Un credit nu poate fi transferat de la un post bugetar la altul, decât dacă acest lucru este permis în buget. Cu toate acestea, o lege poate autoriza transferul unui credit către un post bugetar de care utilizarea sa este strâns legată.

Bugetul poate autoriza, în mod limitat din punct de vedere cantitativ și al finalității, angajarea unor cheltuieli pentru care creditele necesare sunt înscrise în exercițiile bugetare următoare.

Art. 86. BUGETUL SUPLIMENTAR

Guvernul va depune la Parlament o propunere de buget suplimentar, dacă există motive justificate pentru modificarea bugetului.

Un reprezentant poate depune moțiuni bugetare pentru o modificare bugetară direct legată de propunerea de buget suplimentar.

Art. 87. FONDURI EXTRABUGETARE

Fondurile extrabugetare pot fi create prin lege dacă acest lucru este absolut necesar pentru exercitarea unei funcții permanente a statului. Totuși, decizia Parlamentului de a adopta o propunere legislativă al cărei obiect este crearea unui fond extrabugetar sau extinderea unui asemenea fond ori a scopului acestuia trebuie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 88. CREANȚELE LEGALE ASUPRA STATULUI ALE PERSOANELOR PRIVATE

Indiferent de buget, oricine are dreptul de a încasa de la stat creanțele care i se cuvin în mod legal.

Art. 89. APROBAREA CONDIȚIILOR DE ANGAJARE A FUNCȚIONARILOR ȘI A LUCRĂTORILOR SALARIAȚI DIN SECTORUL DE STAT

Comisia parlamentară competentă validează, în numele Parlamentului, convențiile privind condițiile de angajare a funcționarilor și lucrătorilor salariați din sectorul de stat, în măsura în care aceasta necesită acordul Parlamentului.

Art. 90. SUPRAVEGHEREA ȘI CONTROLUL FINANTELOR STATULUI

Parlamentul supraveghează finanțele statului și respectarea bugetului de stat. În acest scop, Parlamentul trebuie să dețină o Comisie de Audit. Comisia de Audit trebuie să îi comunice Parlamentului toate rezultatele importante ale operațiunilor sale de control.

Biroul Național de Audit, un organ independent în cadrul Parlamentului, controlează gestiunea finanțelor statului și a aplicării bugetului de stat. Prevederile mai detaliate privind statutul și atribuțiile Biroului Național de Audit se stabilesc prin lege.

Comisia de Audit și Biroul Național de Audit au dreptul de a primi informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor de la autoritățile publice și alte entități supuse controlului acestora.

Art. 91. BANCA FINLANDEI

Banca Finlandei operează sub garanția și supravegherea Parlamentului, conform prevederilor legii. În scopul supravegherii operațiunilor Băncii Finlandei, Parlamentul alege guvernatorii acesteia.

Comisia competentă a Parlamentului și guvernatorii Băncii Finlandei au dreptul de primi informațiile necesare supravegherii Băncii Finlandei.

Art. 92. ACTIVELE STATULUI

Prevederile referitoare la competența și procedura privind manifestarea autorității acționarului în societățile controlate în mod efectiv de stat se stabilesc prin lege. Legea stabilește, de asemenea, condițiile în care este necesară aprobarea Parlamentului pentru dobândirea sau renunțarea la controlul efectiv al statului într-o societate comercială.

Bunurile imobile ale statului nu pot fi înstrăinate decât cu aprobarea Parlamentului sau conform prevederilor legii.

CAPITOLUL 8

Relații internaționale

Art. 93. COMPETENȚA ÎN PROBLEME DE POLITICĂ EXTERNĂ

Președintele Republicii, în cooperare cu Guvernul, conduce politica externă a Finlandei. Totuși, Parlamentul decide cu privire la obligațiile internaționale

ale Finlandei și denunțarea acestora și hotărăște în privința punerii în aplicare a obligațiilor internaționale ale Finlandei, conform prevederilor Constituției. Președintele Republicii, cu aprobarea Parlamentului, hotărăște în problemele legate de pace sau război.

Guvernul este însărcinat cu pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene și hotărăște în privința măsurilor adoptate comitent de Finlanda, cu excepția cazului în care o asemenea decizie necesită aprobarea Parlamentului. Parlamentul participă la pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor prezentei Constituții.

Comunicarea unor poziții importante în domeniul politicii externe către state străine și organizații internaționale revine Ministrului Afacerilor Externe.

Art. 94. ACCEPTAREA OBLIGAȚIILOR INTERNAȚIONALE ȘI DENUNȚAREA ACESTORA

Parlamentul acceptă tratatele și alte obligații internaționale care cuprind dispoziții de natură legislativă sau care au, în alte privințe, o deosebită importanță ori care, în virtutea Constituției, necesită aprobarea Parlamentului din alte motive. Acceptarea Parlamentului este, de asemenea, necesară pentru denunțarea unor asemenea obligații.

O decizie referitoare la acceptarea sau denunțarea unor obligații internaționale este adoptată cu majoritatea voturilor exprimate. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale sau o modificare a frontierelor naționale ori un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, hotărârea va fi adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Obligațiile internaționale nu trebuie să aducă atingere fundamentelor democratice ale Constituției.

Art. 95. PUNEREA ÎN APLICARE A OBLIGAȚIILOR INTERNAȚIONALE

Prevederile de natură legislativă ale unui tratat sau ale oricărei alte obligații internaționale sunt puse în aplicare prin lege. În ceea ce privește celelalte obligații internaționale, acestea sunt puse în aplicare printr-un decret.

Un proiect de lege al Guvernului privind punerea în aplicare a unei obligații internaționale este examinat conform procedurii legislative ordinare referitoare la o lege. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale sau o modificare a frontierelor naționale ori un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, Parlamentul o va adopta, fără a o suspenda, printr-o decizie sprijinită de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

O lege de punere în aplicare a unor obligații internaționale poate prevedea ca intrarea sa în vigoare să fie stabilită prin decret. Prevederile generale privind publicarea tratatelor și a altor obligații internaționale sunt stabilite prin lege.

Art. 96. PARTICIPAREA PARLAMENTULUI LA PREGĂTIREA LA NIVEL NAȚIONAL A TEMELOR DE INTERES ALE UNIUNII EUROPENE

Parlamentul examinează propunerile de acte, acorduri și alte măsuri care se vor decide în cadrul Uniunii Europene și care, în alt mod, conform Constituției, sunt de competența Parlamentului.

Guvernul transmite fără întârziere Parlamentului, de îndată ce a primit o notificare a propunerii, o propunere vizată de primul alineat, sub forma unei comunicări din partea Guvernului, pentru a-i permite Parlamentului să-și definească poziția. Propunerea este examinată în cadrul Marii Comisii și, în mod obișnuit, în cadrul uneia sau a mai multor comisii care emit puncte de vedere către Marea Comisie. Totuși, Comisia pentru Afaceri Externe examinează propunerea privind politica externă și de securitate. Atunci când se dovedește necesar, Marea Comisie sau Comisia pentru Afaceri Externe poate înainta Guvernului un punct de vedere privind propunerea. În plus, Consiliul Președintelui poate hotărî să dezbată problema în sesiune plenară, în timpul căreia, totuși, Parlamentul nu ia nicio decizie.

Guvernul aduce la cunoștința comisiilor competente desfășurarea examinării unui anumite probleme în cadrul Uniunii Europene. Marea Comisie sau Comisia pentru Afaceri Externe trebuie, de asemenea, să fie informate în legătură cu poziția Guvernului cu privire la acea problemă.

Art. 97. DREPTUL PARLAMENTULUI DE A FI INFORMAT ÎN MATERIE DE AFACERI INTERNAȚIONALE

Comisia pentru Afaceri Externe a Parlamentului va primi de la Guvern, la cerere și atunci când este necesar, rapoarte privind dezbaterile legate de politica externă și de securitate. În mod corespunzător, Marea Comisie a Parlamentului va primi rapoarte privind pregătirea altor dezbateri în cadrul Uniunii Europene. Consiliul Președintelui poate hotărî ca un raport să fie dezbătut în sesiune plenară, în timpul căreia, totuși, Parlamentul nu ia nicio decizie în această privință.

Înainte de reuniunile Consiliului European și, fără întârziere, după aceste reuniuni, Prim-ministrul aduce la cunoștința Parlamentului sau a comisiilor acestuia problemele examinate în timpul acestor reuniuni. Aceeași procedură se aplică în cazul în care se elaborează modificări ale tratatelor de instituire a Uniunii Europene.

Comisia competentă a Parlamentului poate emite un punct de vedere către Guvern în baza rapoartelor sau a informațiilor la care se face referire mai sus.

CAPITOLUL 9

Administrarea justiției

Art. 98. INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

Instanțele judecătorești cu competențe generale sunt Curtea Supremă, curțile de apel și instanțele teritoriale.

Curtea Supremă Administrativă și instanțele administrative regionale sunt instanțele judecătorești cu competențe generale în materie de contencios administrativ.

Prevederi referitoare la instanțele judecătorești specializate care administrează justiția în domenii bine definite se stabilesc prin lege.

Instituirea instanțelor judecătorești provizorii este interzisă.

Art. 99. ATRIBUȚIILE CURȚII SUPREME ȘI ALE CURȚII SUPREME ADMINISTRATIVE

Instanța de ultim grad care administrează justiția în cauzele civile, comerciale și penale este Curtea Supremă. Instanța de ultim grad care administrează justiția în materie de contencios administrativ este Curtea Supremă Administrativă.

Cele mai înalte instanțe supraveghează administrarea justiției în domeniul de competență al fiecăreia. Ele pot înainta Guvernului propuneri de inițiere a acțiunilor legislative.

Art. 100. COMPONENTA CURȚII SUPREME ȘI A CURȚII SUPREME ADMINISTRATIVE

Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă sunt alcătuite din Președintele Curții și din numărul necesari de judecători.

Cvorumul Curții Supreme și Curții Supreme Administrative este legal constituit când sunt prezenți cinci membri, cu excepția cazului în care un cvorum diferit este prevăzut de lege.

Art. 101. ÎNALTA CURTE DE PUNERE SUB ACUZARE

Înalta Curte de Punere sub Acuzare este competentă să judece acuzațiile aduse unui membru al Guvernului, Cancelarului de Justiție, Avocatului Poporului din cadrul Parlamentului sau unui membru al Curții Supreme de Justiție sau al Curții Supreme Administrative Supreme, pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor. Înalta Curte de Punere sub Acuzare este competentă să judece și în cauzele la care face referire articolul 113 de mai jos.

Înalta Curte de Punere sub Acuzare este alcătuită din Președintele Curții Supreme, care prezidează completul de judecată, și Președintele Curții Supreme Administrative, trei președinți ai curților de apel cu cea mai mare vechime în funcție și cinci membri aleși de Parlament pentru un mandat de patru ani.

Prevederi specifice privind alcătuirea, cvorumul și procedura Înaltei Curți de Punere sub Acuzare se stabilesc prin lege.

Art. 102. NUMIREA JUDECĂTORILOR

Președintele Republicii numește judecătorii titulari, conform procedurii prevăzute de lege. Prevederile privind numirea celorlalți judecători se stabilesc prin lege.

Art. 103. INAMOVIBILITATEA JUDECĂTORILOR

Un judecător poate fi suspendat din funcție doar prin hotărâre judecătorească. Un judecător nu poate fi transferat în alt post fără consimțământul său,

cu excepția cazului în care transferul este consecința unui proces de reorganizare a sistemului judiciar.

Prevederile referitoare la obligația unui judecător de a demisiona la o anumită vârstă sau după pierderea capacității de muncă se stabilesc prin lege.

Dispoziții mai detaliate privind alte condiții de exercitare a funcției de judecător sunt prevăzute prin lege.

Art. 104. PROCURORII

Procurorul General, în calitate de procuror cu cea mai înaltă funcție, conduce Ministerul Public; el este numit în funcție de Președintele Republicii. Organizarea și funcționarea Ministerului Public se stabilesc prin lege.

Art. 105. DREPTUL DE GRAȚIERE AL PREȘEDINTELUI

În cazuri individuale, Președintele Republicii poate, după obținerea unui punct de vedere al Curții Constituționale, să grațieze o persoană în tot sau în parte de la executarea unei pedepse sau a unei alte sancțiuni penale impuse de o instanță judecătorească.

O amnistie generală poate fi prevăzută numai prin lege.

CAPITOLUL 10 **Controlul legalității**

Art. 106. SUPREMAȚIA CONSTITUȚIEI

Orice instanță judecătorească trebuie să acorde întâietate Constituției, dacă aplicarea unei dispoziții legale în cauza supusă judecării s-ar afla în contradicție evidentă cu prevederile constituționale.

Art. 107. SUBORDONAREA NORMELOR JURIDICE INFERIOARE

Dacă prevederile unui decret sau ale altor norme juridice inferioare unei legi sunt în conflict cu prevederile Constituției ori ale unei alte legi, acestea nu pot fi aplicate de către o instanță judecătorească sau de orice altă autoritate publică.

Art. 108. ATRIBUȚIILE CANCELARULUI DE JUSTIȚIE AL GUVERNULUI

Cancelarul de Justiție supraveghează legalitatea actelor oficiale ale Guvernului și ale Președintelui Republicii. Cancelarul de Justiție trebuie, de asemenea, să se asigure că instanțele judecătorești, celelalte autorități și funcționarii publici, angajații din sistemul public și alte persoane care exercită o funcție publică respectă legea și își îndeplinesc obligațiile. Cancelarul de Justiție, în îndeplinirea obligațiilor sale, supraveghează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

La cerere, Cancelarul de Justiție trebuie să pună la dispoziția Președintelui, Guvernului și a ministerelor informații și să-și dea avizul în probleme de ordin juridic.

Cancelarul de Justiție înaintează în fiecare an în Parlamentului și Guvernului un raport care cuprinde activitatea sa, incluzând observații privind modul în care legea a fost respectată.

Art. 109. ATRIBUȚIILE AVOCATULUI POPORULUI DIN CADRUL PARLAMENTULUI

Avocatul Poporului trebuie să se asigure că instanțele judecătorești, celelalte autorități și funcționarii publici, angajații din sistemul public și alte persoane care exercită o funcție publică respectă legea și își îndeplinesc obligațiile. Avocatul Poporului, în îndeplinirea obligațiilor sale, supraveghează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

Avocatul Poporului înaintează în fiecare an Parlamentului un raport care cuprinde activitatea sa, incluzând observații privind stadiul administrării justiției și deficiențele constatate în legislație.

Art. 110. DREPTUL CANCELARULUI DE JUSTIȚIE ȘI AL AVOCATULUI POPORULUI DE A PUNE SUB ACUZARE ȘI SEPARAREA RESPONSABILITĂȚILOR ÎNTRE ACEȘTIA

Decizia de acuzare a unui judecător pentru conduită ilicită în exercițiul funcției sale este luată de Cancelarul de Justiție sau de Avocatul Poporului. Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului pot urmări penal sau decide punerea sub acuzare a unor persoane, de asemenea, în alte situații care intră în sfera atribuțiilor de control al legalității pe care aceștia le dețin.

Prevederile privind separarea responsabilităților între Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului pot fi stabilite prin lege, fără ca prin acest fapt să se îngreudească competențele fiecăruia de control al legalității.

Art. 111. DREPTUL CANCELARULUI DE JUSTIȚIE ȘI AL AVOCATULUI POPORULUI DE A FI INFORMAȚI

Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului au dreptul să primească, din partea autorităților publice sau altor persoane care exercită o funcție publică, informațiile necesare pentru controlul legalității.

Cancelarul de Justiție asistă la ședințele Guvernului și atunci când anumite probleme sunt prezentate Președintelui Republicii în ședința prezidențială a Guvernului. Avocatul Poporului are dreptul să participe la aceste întâlniri și prezentări.

Art. 112. CONTROLUL LEGALITĂȚII ACTELOR OFICIALE ALE GUVERNULUI ȘI ALE PREȘEDINTELUI REPUBLICII

Dacă se constată de către Cancelarul de Justiție că legalitatea unei decizii sau a unei măsuri luate de Guvern, de un ministru sau de Președintele Republicii dă naștere la observații, prezentarea acestora de către Cancelar se face motivat, pentru decizia sau măsura în cauză. Dacă nu se ține cont de aceste observații, Cancelarul de Justiție are dreptul să le includă în minuta ședinței Guvernului și, atunci când este necesar, ia alte măsuri. Avocatul Poporului are dreptul, similar cu cel al Cancelarului de Justiție, de a face observații și de a lua alte măsuri.

Dacă o decizie a Președintelui încalcă prevederile legii, Guvernul trebuie, după obținerea unei declarații din partea Cancelarului de Justiție, să notifice Președintele asupra faptului că decizia nu poate fi implementată și să propună Președintelui modificarea sau revocarea deciziei.

Art. 113. RĂSPUNDEREA PENALĂ A PREȘEDINTELUI REPUBLICII

În situația în care Cancelarul de Justiție, Avocatul Poporului sau Guvernul consideră că Președintele Republicii se face vinovat de trădare sau înaltă trădare ori de o crimă împotriva umanității, Parlamentul este informat cu privire la acest aspect. În această situație, dacă Parlamentul, cu o majoritate calificată de trei pătrimi din voturile exprimate, decide punerea sub acuzare a Președintelui, Procurorul General îl urmărește în justiție pe Președinte în fața Înaltei Curți de Punere sub Acuzare, iar Președintele trebuie, pe durata acestor proceduri, să renunțe la exercitarea funcțiilor sale. În celelalte cazuri, nicio acuzație nu poate fi adusă împotriva actelor oficiale ale Președintelui.

Art. 114. URMĂRIREA PENALĂ A MINIȘTRILOR

O acuzație împotriva unui membru al Guvernului pentru o conduită ilicită în timpul activității este audiată de Înalta Curte de Punere sub Acuzare, așa cum se prevede în mod detaliat în lege.

Decizia de punere sub acuzare este luată de Parlament după obținerea unui aviz al Comisiei pentru Drept Constituțional privind caracterul ilicit al acțiunilor ministrului. Înainte ca Parlamentul să hotărască dacă va pune sau nu sub acuzare un anumit ministru, acestuia din urmă i se va acorda ocazia de a oferi explicații. Atunci când analizează o asemenea problemă, cvorumul comisiei este întrunit când toți membrii acesteia sunt prezenți.

Membrii Guvernului sunt urmăriți în justiție de Procurorul General.

Art. 115. ANGAJAREA RĂSPUNDERII JURIDICE A UNUI MINISTRU

Procedura de examinare a legalității actelor oficiale ale unui ministru poate fi inițiată în Comisia pentru Drept Constituțional în baza:

1. unei notificări înaintate Comisiei pentru Drept Constituțional de către Cancelarul de Justiție sau de Avocatul Poporului;
2. unei petiții semnate de cel puțin zece deputați sau a
3. unei cereri de examinare adresate Comisiei pentru Drept Constituțional de către o altă comisie a Parlamentului.

Comisia pentru Drept Constituțional poate, de asemenea, din proprie inițiativă, să deschidă o procedură de examinare a legalității actelor oficiale ale unui ministru.

Art. 116. CONDIȚII PENTRU URMĂRIREA PENALĂ A UNUI MINISTRU

Decizia de punere sub acuzare a unui membru al Guvernului poate fi luată dacă acesta, cu intenție sau din neglijență gravă, și-a încălcat în mod grav atribuțiile sale ministeriale ori a avut o conduită ilicită în exercițiul funcției sale.

Art. 117. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ A CANCELARULUI DE JUSTIȚIE ȘI A AVOCATULUI POPORULUI

Prevederile articolelor 114 și 115 referitoare la un membru al Guvernului se aplică și controlului legalității actelor oficiale emise de Cancelarul de Justiție și de Avocatul Poporului, acuzațiilor care li se aduc acestora pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor și procedurii de audiere în cazul unor asemenea acuzații.

Art. 118. RĂSPUNDEREA FUNCȚIONARILOR ÎN EXERCITIUL FUNCȚIEI LOR

Funcționarii publici sunt responsabili de legalitatea activităților efectuate în exercițiul funcției lor. Funcționarul public răspunde, de asemenea, pentru decizia unui organ colegial pe care a susținut-o în calitate de membru al acestuia.

Un raportor răspunde pentru decizia luată în baza rapoartelor sale, cu excepția cazului în care a exprimat o obiecție față de decizie.

Orice persoană ale cărei drepturi au fost încălcate sau care a suferit un prejudiciu ca urmare a unui act ilegal ori a unei omisiuni a unui funcționar public sau a unei alte persoane care exercită o funcție publică are dreptul să ceară condamnarea la o pedeapsă a funcționarului public sau a persoanei care exercită o funcție publică și primirea de daune-interese din partea organizației publice, a funcționarului public sau a persoanei care exercită funcția publică respectivă, conform prevederilor legii. Cu toate acestea, dreptul de urmărire în justiție prevăzut mai sus nu poate fi exercitat în cazul în care, conform Constituției, punerea sub acuzare se face în fața Înaltei Curți de Punere sub Acuzare.

CAPITOLUL 11

Administrare și autonomie

Art. 119. ADMINISTRAȚIA DE STAT

În plus față de Guvern și ministere, administrația centrală de stat poate consta în agenții, instituții și alte organe. Statul poate avea, de asemenea, în subordine, autorități publice regionale și locale. Prevederile mai detaliate privind administrația subordonată Parlamentului sunt stabilite prin lege.

Principiile generale care guvernează administrația de stat sunt prevăzute prin lege, dacă atribuțiile acestor autorități implică exercitarea puterii publice. Principiile care guvernează autoritățile de stat regionale și locale vor fi, de asemenea, reglementate de lege. În alte privințe, prevederile referitoare la entitățile administrației de stat pot fi stabilite printr-un decret.

Art. 120. STATUTUL SPECIAL AL INSULELOR ÅLAND

Insulele Åland dispun de autonomie, conform dispozițiilor specifice ale Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Art. 121. AUTONOMIA MUNICIPALĂ ȘI ALTĂ AUTONOMIE REGIONALĂ

Finlanda este divizată în municipalități, a căror administrație are ca fundament autonomia locală a rezidenților acestora. Prevederile referitoare la principiile generale care guvernează administrația municipală și atribuțiile municipalităților se stabilesc prin lege.

Municipalitățile au dreptul de a percepe impozite municipale. Prevederile referitoare la principiile generale care guvernează răspunderea fiscală și temeiul impozitului, precum și căile de atac aflate la dispoziția persoanelor fizice și juridice sunt stabilite prin lege.

Prevederile referitoare la autonomia locală a zonelor administrative mai mari decât municipalitățile se stabilesc prin lege. În regiunea de origine, populația Sami are propria autonomie lingvistică și culturală, conform prevederilor legii.

Art. 122. DIVIZIUNI ADMINISTRATIVE

În cadrul organizării administrației, obiectivul este acela de a se ajunge la diviziuni regionale adecvate, garantându-se astfel populațiilor de limbă finlandeză și suedeză posibilitatea ca acestea să obțină servicii în propria lor limbă, în condiții egale.

Principiile care guvernează diviziunile municipale sunt prevăzute de lege.

Art. 123. UNIVERSITĂȚI ȘI ALTE INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Universitățile sunt autonome, așa cum se prevede în mod detaliat în lege.

Prevederile referitoare la principiile care guvernează celelalte servicii educaționale organizate de stat și de municipalități, precum și dreptul de a organiza un învățământ similar în instituții private de învățământ se stabilesc prin lege.

Art. 124. DELEGAREA SARCINILOR ADMINISTRATIVE**CĂTRE INSTITUȚII, ALTELE DECÂT AUTORITĂȚILE PUBLICE**

O sarcină administrativă publică poate fi delegată altor instituții în afară de autoritățile publice numai prin lege sau în virtutea legii, dacă acest lucru este necesar pentru executarea corectă a respectivei sarcini și dacă aceasta nu pune în pericol drepturile și libertățile fundamentale, exercitarea căilor de atac și alte cerințe care vizează o bună administrare. Totuși, o atribuție care include o exercitare semnificativă a puterii publice nu poate fi delegată decât autorităților publice.

Art. 125. CALIFICĂRILE GENERALE NECESARE PENTRU FUNCȚIILE PUBLICE ȘI ALTE CRITERII DE NUMIRE

Legea poate prevedea ca doar un cetățean finlandez să poată fi numit într-o anumită funcție sau pe un anumit post public.

Calificările generale pentru funcțiile publice sunt aptitudinile, abilitățile și meritul civic dovedit.

Art. 126. NUMIREA ÎNTR-O FUNCȚIE DE STAT

Guvernul numește funcționarii publici, cu excepția cazului în care numirea este considerată o prerogativă a Președintelui Republicii, a un minister sau a unei alte autorități publice.

Președintele Republicii numește Secretarul Permanent al Administrației Prezidențiale și șefii misiunilor diplomatice finlandeze în străinătate.

CAPITOLUL 12

Apărarea națională

Art. 127. OBLIGAȚIA DE APĂRARE NAȚIONALĂ

Fiecare cetățean finlandez are obligația de a participa sau de a contribui la apărarea națională, conform prevederilor legii. Dreptul de a fi scutit de la participarea la apărarea armată a țării, din motive de conștiință, este stabilit prin lege.

Art. 128. COMANDANTUL SUPREM AL FORȚELOR ARMATE

Președintele Republicii este Comandantul Suprem al Forțelor Armate. La propunerea Guvernului, în situații de urgență, Președintele poate transfera această sarcină unui alt cetățean finlandez.

Președintele numește cadrele superioare ale forțelor armate.

Art. 129. MOBILIZAREA

La propunerea Guvernului, Președintele Republicii decide în privința mobilizării forțelor armate. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune în momentul respectiv, acesta va fi convocat imediat.

CAPITOLUL 13

Dispoziții finale

Art. 130. ÎNTRAREA ÎN VIGOARE

Prezenta Constituție va intra în vigoare la data de 1 martie 2000.

Prevederile detaliate, necesare pentru implementarea Constituției, se stabilesc prin lege.

Art. 131. LEGILE CONSTITUȚIONALE ABROGATE

Această Constituție abrogă următoarele legi constituționale, așa cum au fost modificate:

1. Legea constituțională a Finlandei din 17 iulie 1919;
2. Legea Parlamentului din 13 ianuarie 1928;
3. Legea Înaltei Curți de Punere sub Acuzare (273/1922), din 25 noiembrie 1922 și

4. Legea privind dreptul Parlamentului de a verifica legalitatea actelor oficiale ale membrilor Consiliului de Stat, ale Cancelarului de Justiție, precum și ale Avocatului Poporului, din 25 noiembrie 1922 (274/1922).